

NAŠE DELO

PAPIRNICI VEVČE

LJUBLJANA, JUNIJ-JULIJ 1981
ŠT. 6-7, LETO XXI

Zakaj so se naši stroji ustavili?

Ustavitev večjega dela proizvodnje papirja zaradi pomanjkanja celuloze iglavcev v dneh od 2. do 7. junija je pomenila za mnoge delavce Papirnice Vevče sivojevrsten šok.

Kljub opozorilom že od novega leta sem, da nam devizni prilivi od lastnega izvoza ne zagotavljajo redne oskrbe s celulozo iglavcev, je bil delovni kolektiv na tako drastičen način nazorno soočten z dejstvom, da smo vse preveč in občutljivo navezani na uvoz osnovne surovine iz razvitih držav s konvertibilnim načinom plačevanja.

Grenka preizkušnja, kakršne mnogi med nami ne pomnijo, je res zamajala celoten kolektiv, kar je povsem razumljivo, saj izpad proizvodnje neposredno prizadene vsakogar izmed nas. Prepričan pa sem, da ima taka izkušnja v sebi tudi nekaj pozitivnega. Gotovo pomeni za zdrav delovni kolektiv trenutek streznitve, priložnost za trden dogovor za zmanjšanje škodljivih posledic in za nov zalet za preseganje podobnih okoliščin, ki nas v prihodnosti morebiti še lahko doletijo.

Občutiti je bilo, da slehernemu med nami le še ni bilo jasno in razumljivo, kako, da se lahko tovarna, kot je naša, znajde v takšnem nezavidljivem položaju. Zato bom skušal pojasniti celotno »zgodovino«, ki nas je končno le pripeljala do usodne odločitve — ustaviti papirne stroje.

Nekdaj — lažje do deviz iz tujega žepa

V letih pred 1979 so bile stvari razmeroma enostavne.

Podjetje, ki je potrebovalo devize za uvoz, je Narodni banki nakazalo dinarsko protivrednost in devize za plačilo uvoženega blaga so šle iz državnega »mošnjička«. Izvozniki pa so s svojimi deviznimi prilivi polnili ta mošnjiček. Organizacijam združenega dela so bila predpisana precej ohlapna razmerja, koliko uvoza si ob doseženem izvozu lahko privoščijo. Na primer za Papirnico Vevče je v aprilu 1979 veljalo za 1 dolar izvoza — 2,08 dolarja uvoza in to do vrednosti uvoza 264 milijonov din.

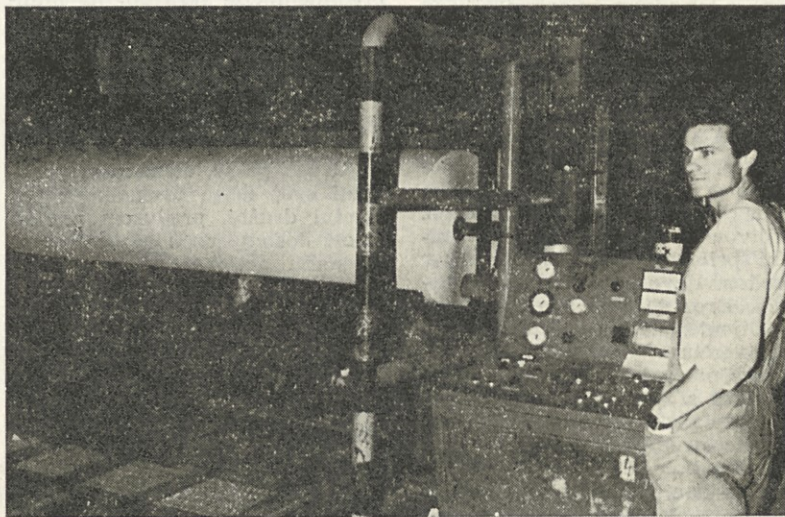
Zahteva po zmanjševanju zadolženosti Jugoslavije do tujine je še v letu 1979 oklestila to naše razmerje na 1 \$: 1,70 \$. Zaviranje uvoza je Zvezni izvršni svet izvajal z različnimi bolj ali manj posrečenimi ukrepi. Največkrat uporabljen ukrep je bil občasno zapiranje šalterja za prijavo uvoznih poslov v Narodni banki. Gospodarstvo je z ustanovitvijo Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino zahtevalo večjo demokratizacijo teh odnosov, trdnjša in trajnejša »pravila igre«. Združeno delo je zagotavljalo, da bo sposobno v tej skupnosti uveljaviti doseganje skupaj dogovorjenih ciljev in to predvsem z javnostjo dela, z enakomerno obremenitvijo vseh zunanjetrgovinskih dejavnikov in z dogovorjenimi, vsaj eno leto veljavnimi pogoji za zunanjetrgovinsko menjavo.

Uvoz iz tovarne OBIR v letu 1979 je že eden od pozitivnih primerov trajnejših predpisov, saj je bilo določilo o uvozu brez vezave vpisano v SISEOT sporazum o pogojih in načinu uvoza v letu 1979 in je veljalo ves čas od ponovne otvoritve tovarne v juliju do konca leta 1979.

V letu 1980 so zastavljeni cilji stabilizacije že obetali precejšnje

težave tistim organizacijam, ki so usodno vezane na uvoz surovin s konvertibilnega področja. Naloga, zmanjšati devizni primanjkljaj za 2 milijardi dolarjev, je bila izredno zahtevna. Zvezni izvršni svet je predpisal vsem republikam in pokrajinam njihov

delež pri izpolnjevanju te naloge. Slovenska SISEOT je izračunala, da bi Slovenija izpolnila svojo obveznost, če bi pri izvozu dosegla plan, ki ga je predložilo gospodarstvo. Od deviznih prilivov pa bi za skupne potrebe združevala 5 % tako da bi vsaka organiza-

V dneh od 2. do 7. junija, ko je zaradi pomanjkanja celuloze iglavcev zastrašujoče tiho stal naš največji — peti papirni stroj, je obratovala le dodelava v TOZD Grafični papir

Kam in na kaj so pisali takrat

Zapisali smo 138. obletnico, odkar so na Vevčah začeli strojno izdelovati papir. Ob tej priložnosti bo morda za bralce zanimivo, kako je bilo v časih brez papirja, tj. pred letom 105 po našem štetju, ko so Kitajci iznašli umetnost ročno izdelanega papirja.

Ljudje v predzgodovinskem času in primitivni narodi so se za svoje enostavne risbe in slike posluževali najenostavnejših snovi, ki jih je nudila narava. Na tako nizki kulturni stopnji so jim zadostovali kamni in skale, les in roževina, pa tudi pesek in zemlja. Pri »zapiskih« računskega značaja so se posluževali zarezovanja ali pa iz slame ali ločja spletenih vrvic, kjer so vozli pomenili računske zneske.

Da pa je bila kultura pred tisočletji tudi brez papirja visoko razvita, nam priča zgodovina starih Sumerijcev, Babiloncev in Asircev. V starih Ninivah so našli na tisoče glinastih tablic s klinopisi, ki so nastali v tretjem tisočletju pred našim štetjem. Razrešitev klinopisa pa je uspela šele leta 1802 jezikoslovcu GRO-TENFENDU.

Stari Egipčani so za svoj podobpis (hieroglif) najprej uporabljali glinaste tablice. Razrešitev pomena hieroglifov je uspela francoskemu učenjaku, ustanovitelju egiptologije leta 1822. Vemo tudi, da so Kitajci pisali na tablicah iz bambusa, Indijci na liste palme, Grki in Rimljani pa tudi na lesene tablice. Tisočletja so morala miniti, preden je človeštvo doseglo primerne pisalne površine in da je končno zagospodoval papir kot nosilec slik in pisav.

Ustavimo se še pri papirusu ali pergamentu. Že dolgo pred našim štetjem so Egipčani iz stebel rastline papyrus, ki je rasla v močvirjih Afrike in ob Nilu, izdelovali tanko in za pisavo prikladno snov, ki so jo poimenovali po rastlini. Proizvodnja teh pisalnih površin se je odvijala trudoma in z najenostavnejšimi

sredstvi. Stržen debeline roke iz 4 do 5 m visokega stebela so ročno razrezali v tanke trakove, jih položili navzkrižno, stisnili in da bi dobili enakomerno površino, s kladivom stanjšali. Sok rastline, ki se je pri obdelavi izcejel, je služil kot nekako sredstvo za klejanje, s čimer so se trakovi dobro sprijeli in tvorili listni spoj. Z živalskimi kostmi ali podobnimi predmeti so po sušenju površino zgladili in napravili list širine »trinajstih prstov«. Po potrebi za večje tekste so zlepili list k listu do dolžine 20 metrov.

Egipčani so bili narod, ki je v starem veku največ pisal. Masovno so se deli njihovih pisanj, čeprav posamezno, ohranili. Z najdbo grobišč je nesporno ugotovljeno, da je bil že leta 1800 pred našim

štetjem papirus nosilec pisanja in slikanja. Zvitek papirusa, ki je shranjen v narodni knjižnici v Parizu, datira celo iz leta 3500 pred našim štetjem.

Drugi nosilec pisave — pergament, ki prav tako nima nič skupnega s papirjem, je domnevno še starejši kot papirus. Že pradedno so se posluževali pergamenta, tj. živalske kože, ki ni bila strojena, ampak so le z apnom odstranili dlake in jo zgladili. Že dela starih perzijskih kraljev so bila napisana na kože žrtvovanih živali. V Egiptu so pergament rabili v 2. stoletju pred našim štetjem.

Še v novejšem času so posebno važna sporočila ali pogodbe pisane na pergament. Ta nosilec pisave je svoje ime »pergament« do-

Narodne banke predočiti naš težak položaj. Rezultat je bil ta, da so 4 solastnikom tovarne OBIR izjemoma odobrili uporabo »zamrznjenih« 15 % deviz (od 95 na 80 %) za nabavo celuloze iz tovarne OBIR. Res je, da je bila ta možnost omejena na ca. 25 milijonov din. Vmes pa je skupščina SISEOT zaradi še poslabšanih izvoznih rezultatov, povečanih obveznosti Slovenije do devizne bilance Jugoslavije in »podivjanega« uvoza zmanjšala možnost uvoza na komaj 60 % prilivov.

»Zamrznjene« devizne pravice smo do oktobra pridno uporabili vse do višine 61.000.000 din, nakar smo bili pozvani poračunati ta prekoračeni uvoz. Omogočeno nam je bilo to veliko razliko poračunati s 30 milijoni zamrznjenih pravic tovarne Djuro Salaj; še vedno negativno razliko za okrog 9.700.000 din pa poravnati iz tekočih prilivov. S tem pa so bile izrpane vse možnosti dodatnih olajšav. Obstali smo na 60 % razpoložljivih deviz.

Stroje bi ustavili že novembra

Od tega časa naprej se je začela nenehna tekma s časom za naj- (Nadaljevanje na 2. strani)

24. junij obeležuje začetek strojne izdelave papirja na Vevčah pred 138 leti

Gibanje proizvodnje v mesecu maju 1981

TOZD Tehnični papir

	Doseženo		Indeks doseganja plana	
	V. 1981	φ I.-V. 1981	V. 1981	φ I.-V. 1981
Proizvodnja:				
Papir skupaj ton:	2.577	2.707	2.774	93,0
— od tega klas. papir	1.386	1.552	1.403	98,9
— od tega pramazani papir	1.191	1.155	1.371	86,9
Lesovina	368	334	333	110,5
El. energija Mwh	3.412	3.871	3.500	97,5

Izkoriščenost zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja:

	V. 1981	φ I.-V. 1981	φ I. 1980	Plan 1981
II. PS	90,9	92,8	91,8	92,0
III. PS	89,2	91,4	91,9	92,2
IV. PS	87,5	91,3	92,7	92,6
Skupaj:	89,5	91,8	92,1	92,3
Premazni stroj	57,9	60,5	62,4	
Izmet II.—IV. PS v %	12,27	13,24	10,83	
Izmet PRS v %	29,66	21,44	21,28	

Proizvodnja papirja v TOZD TP v mesecu maju ni dosegla planirane, pa tudi ne poprečne proizvodnje preteklih mesecev. Glavni razlog izpada proizvodnje so bili državni prazniki ter proizvodni program, ki je vseboval pretežno papirje za izvoz. Tako smo izdelovali predvsem kulerje, bankpost papirje ter ciklostil.

TOZD Grafični papir

	Doseženo		Indeks doseganja plana	
	V. 1981	φ I.-V. 1981	V. 1981	φ I.-V. 1981
Proizvodnja:				
Papir skupaj ton:	3.108	3.135	3.063	101,5
— od tega klasični papir	464	542	83	
— od tega premazani papir	2.644	2.593	2.980	

Izkoriščenost zmogljivosti V. PS:

	V. 1981	φ I.-V. 1981	φ I. 1980	Plan 1981
Stopnja v %:	78,3	85,9	85,2	86,5
Izmet v %:	18,83	16,81	18,8	18,3

Zaradi zmanjšanja zaloga nedovršene proizvodnje je proizvodnja na V. PS kljub državnim praznikom nekoliko presegla planirano. Tudi v tej temeljni organizaciji je bila sestava proizvodnega programa naravnana na izvozne kvalitete, saj je bilo v ta namen izdelano kar ca. 40% celotnih količin.

TOZD Veta

	Doseženo		Indeks doseganja plana	
	V. 1981	φ I.-V. 1981	V. 1981	φ I.-V. 1981
Proizvodnja:				
Tapete rolic	295.952	253.250	208.333	142,1
Lepilo zavitkov	37.750	27.390	25.000	151,0

Zaradi izredne konjunktore je bila tudi v mesecu maju proizvodnja tapet in lepila nadpovprečno visoka. Tudi v tem mesecu je bil precejšen del proizvodnje namenjen za izvoz v ZSSR.

Zakaj so se naši stroji ustavili?

(Nadaljevanje s 1. strani)
Nujnejšo oskrbo s celulozo iglavcev. Iz tega obdobja izvira tudi ugotovitev, da je le v izjemno povečanem izvozu rešitev, ki nam bi omogočala normalno preskrbo.

V okviru SOZD nam je bila dana možnost, da si s prevzeto obvezo za povečani, nadplanski izvoz do konca 1980 povečamo razmerje na 70%. Tričetrtletni rezultat izvoza je dal dovolj zagotovil, da je dodatni izvoz možno uresničiti. Še večja pridobitev iz te akcije pa je brez dvoma ta, da za našo papirnico ni veljala izredno trda omejitev uvoza v zadnjih 3 mesecih in sicer, da je bilo ostalim mogoče v tem času uvoziti samo 2/3 vrednosti povprečnega uvoza za kvartal, torej bi 1 mesec ostali brez uvoznih materialov.

Naši načrti pa so bili onemogočeni z izbruhom iransko-iraškega spopada. Načrtovani izvoz je bil radikalno zmanjšan, dosegli smo le prvotno začetni obseg izvoza. Izpad planiranih prilivov je bil najhujši v decembru in prvih 2 mesecih 1981.

Za prevzeto, a neizpolnjeno dodatno izvozno obvezo smo lahko sicer ugodneje uporabili delež prilivov (70% namesto 60%) v višini približno 24 milijonov, kar predstavlja okrog 1700 ton celuloze. Brez te ugodnosti bi bili prisiljeni ustaviti proizvodnjo že v novembru.

Izvršni svet SRS, ki je sklenil dogovor s SOZD Slovenija papir za nadplanski izvoz in z njim povezane ugodnosti, še vztraja, da nadoknadimo do novembra 1981 pridobljene ugodnosti, oz. da iz naših letošnjih prilivov vrnemo okrog 870.000 \$ brez možnosti uvoza.

Posebej moram naglasiti, da je verjetno le malokdo od nas pazljivo spremljal dogajanja okrog nas. Ko so se že poleti izmenično zaustavljali papirni stroji v drugih papirnicah, se je to zgodilo drugim, daleč od Vevč. Prej opisana aktivnost nam je še omogočala krpati celulozne dobave od tedna do tedna. V tovarno so še vozili kamioni in vagoni s celulozo.

Verjetno takrat ravnanje vseh nas ni bilo povsem prilagojeno težavnemu položaju, ki je trkal na vrata. Še premnoga izdelava papirjev za izvoz ni bila narejena s potrebno mero pazljivosti in odgovornosti, tudi ravnanje s težko pridobljenim reprodukcijskim materialom ni bilo vedno gospodarno. Obenem smo preveč časa na sestankih porabili za zadeve, ki se v homogenem, osveščenem kolektivu niti ne bi znašle na dnevnem redu ali pa bi jih z večjim osebnim trudom in delavoljnostjo za urejanje družbenih in samoupravljalnih nalog ustrežneje, predvsem pa hitreje rešili.

Sredi decembra smo se ponovno znašli v težavah, saj smo takrat občutili izpad iranskih nalogov. Vedeti je namreč treba, da običajno potečeta vsaj 2 meseca, da prejmemo devizni priliv za odpremljeni papir. Obenem je v tovarni OBIR (zaradi pomanjkanja deviz tudi pri ostalih 3 papirnicah) nastala velika zaloga celuloze. Gospodarska zbornica in Ljubljanska banka sta nam omogočili uvoz te celuloze brez ustreznih prilivov. Na ta način smo si zagotovili proizvodnjo do konca januarja.

En sam stroj za 400.000 kubikov lesa letno

V Quebecu v Kanadi so izdelali 43 m dolg, 28 m širok in 7 m visok stroj, ki podre, oklesti in zreže na hlode po eno drevo v minuti ali 8500 drevov v osemurnem delovnem dnevu oziroma 212 kubikov lesa na uro. Seveda je takšna sečnja gospodarnejša, hitrejša in ustvarja manj odpadkov; dva takšna stroja lahko napajata srednje veliko tovarno celulozo...

V februarju smo si možnost uvoza pridobili z avansom na podlagi že izvršenega, z izvoznimi dokumenti dokazanega izvoza.

Brez združevanja deviz ni izhoda iz zagate

Obenem smo že od novega leta dalje pospešeno iskali povezavo z našimi kupci za združevanje deviz. Z ustreznimi dogovori nam je na ta način uspelo do konca maja dobiti skoraj 3000 ton uvožene celuloze, 270 ton sintetičnega veziva in še nekaj pomožnih kemikalij.

V maju se dotok prilivov ni bistveno povečal, dobave celuloze iz združevanja so se nepričakovano zavlekle in čeprav smo administrativno obdelavo devizne dokumentacije skrajšali na minimum, za prve dni junija ni bilo mogoče zagotoviti najnujnejših količin celuloze iglavcev.

Ne bi bilo prav, da za vse nastale težave v SISEOT krivimo dogovorjen način uvoza v tem letu. Jasno pa je, da moramo prevzeti svoj delež bremena, ki ga celotni družbi, predvsem pa (na žalost doslej) gospodarstvu, nalaga stabilizacija.

Mislím, da je dogovor dober, le razmerje med ustvarjenimi in razpoložljivimi devizami je izredno trdo. Za večjo delovno zavest in požrtvovalnost pri izvoznih naporih najbrž ni boljšega stimulusa, kot jasna slika — toliko si ustvaril in od tega ti pripada dogovorjen delež. Ni treba nobenih »stricev«, »močnik« in drugačnih ljudi, »mehurjev«, da ti na ustreznih mestih izposlujejo izjemne ugodnosti. Javnost dela in dogovor vseh prizadetih morata »izsušiti« kalne vode, ker le s tem zagotavljamo enakomerno ali ustrezno obremenitev vseh sodelujočih. Dostopnost informacij in odgovornost za izvršitev sklenjenih dogovorov pa sta tista vzvo-

da, ki naj skrbita za nenehno preverjanje pravilnosti preteklih odločitev.

Boljše delo za izvoz in dogovori za devize — edini poti

Ko smo o nastalem položaju informirali nekatere republiške in gospodarske institucije, nam je bilo rečeno:

Glavno orožje zoper podobne krize sta samo IZVOZ in združevanje deviz.

Samo pri teh dveh dejavnostih pridemo do DEVIZ. Mesto dogovarjanja pa je SISEOT — Samoupravna interesna skupnost vseh tistih, ki delujejo na zunanjetrgovinskem področju.

Izhod iz takšnih težav pa moramo najti predvsem v nas samih, v zavestnem izboljševanju našega dela. V verigi delovnega procesa imamo v papirnici še vrsto členov, katere moramo okrepiti, pa bodo tako tudi rezultati naporov večji in spodbudnejši:

— razpoložljiva sredstva je treba smotno in v pravilnem redsledu porabiti,

— gospodarno ravnati s surovinami,

— skupno izvrševati načrtovan program proizvodnje, prodaje in odpreme,

— zaostritvijo delovne discipline in izboljšanjem sodelovanja med vsemi oddelki in zaposlenimi prebroditi težavna obdobja.

Če pomislim na zelo primeren srbski pregovor: »Na muci se poznaju junaci«, sem trdno prepričan, da je med mojimi sodelavci v tem kolektivu še dosti takšnih junakov, ki bodo zdaj, seveda ob pomoči vseh nas in z novim delovnim zagonom ponovno potisnili »naš voz« navkreber.

Marjan Kopecky

Brez lakiranja smo predstavili naše delegatsko (ne)delovanje

V seriji obiskov po večjih delovnih organizacijah, ki jih po uveljavljeni praksi izvajata vodstvo občinske skupščine in zbora združenega dela, so sejo naše konference delegacij za zbor združenega dela dne 26. 5. 1981 obiskali predsednik skupščine tov. Moškrič, sekretar skupščine tov. Račičeva, predsednik zbora (in naš delegat) tov. Zabukovec in tajnik zbora tov. Dembsky. Seji je prisostvoval tudi tov. Vlahovič.

Obisk je bil že večkrat načrtovan, saj bi po velikosti in pomembnosti naše tovarne v občinskem merilu bili že prej na vrsti.

Vendar aktivnost naše konference delegacij ni prav blesteča. Naši delegati so zdaj skoraj pred koncem mandata že precej »utrujeni«, na žalost ne od požrtvovalnega delegatskega delovanja.

Za najavljeni obisk seveda nismo »lakirali« položaja. Seja konference se je samo po kavi in kozarčku soka razlikovala od nekdanjih sestankov delegatov na začetek mandata. Po ustaljenem dnevnem redu smo pregledali gradivo za prihodnjo sejo in pri tem dobili dodatne, jasne informacije iz »najvišjega« mesta. Predsednik Moškrič je prijeten gost in sobesednik, saj je s svojo kleno besedo znal izvabiti v delegatski »pogovor« tudi nekaj onih, ki sicer ne posegajo v razpravo, čeprav jih mnogo-

katera zadeva posebej zanima, delegatsko gradivo pa so pustili doma takšno, kot je prišlo iz tiskarne — nedotaknjeno.

»Gost« iz domačih vrst tov. Zabukovec, predsednik občinskega zbora združenega dela, nas je s podatki o udeležbi naših delegatov opomnil, da bo treba pri evidentiranju bodočih delegatov zadevo odgovorneje urediti. Osnovno načelo delegatskega sistema — menjavanje predstavnikov pri delu zbora — bomo morali primerno urediti in to tako v sredini, ki take delegate izbira, kot tudi pri delegatih popraviti osebno odgovornost in prizadevnost za opravljanje prevzete funkcije.

Poskrbeti bo treba, da se temeljne delegacije v svojih sredinah — pa čeprav neformalno — vendarle sestajajo, obenem pa zagotoviti, da delegati na oba konca svoje delegatske »poti«, tj. v zbor združenega dela in na samoupravne organe TOZD, prenašajo informacije in izražajo sprejeta stališča.

V opravičilo mlačnemu delovanju delegacij je bilo izstreljenih še nekaj »zarjavilnih« granat: o obsežnosti in zahtevnosti delegatskega gradiva. Dober delavec za strojem mora biti tudi dober samoupravljalec, slednji pa se mora znati dokopati do dovolj razumljive informacije.

Marjan Kopecky

Na proslavi 30. maja ob 39. obletnici zmagovite bitke II. grupe odredov na Tujem grmu nad Jančami je sodeloval tudi vevški pevski zbor skupaj z zboroma iz Zadvara in Bizovika; pesmi je spremljal Papirniški pihalni orkester Vevče

Z volišča v TOZD Tehnični papir

Referendum

na katerem smo se 4. junija 1981 odločali o sprejemu delovne organizacije za promet s sekundarnimi surovinami »Kneževac« iz Beograda v SOZD Slovenija papir, v naših dveh največjih temeljnih organizacijah — v TOZD Tehnični papir in v TOZD Grafični papir — ni uspel.

Prav v tistih dneh sta stala zaradi pomanjkanja celuloze iglavcev naša dva največja stroja in nič čudnega ni, da je bil izid referenduma negativen, saj so bili delavci mnenja, da bi prav SOZD Slovenija papir moral mnogo več storiti za boljšo preskrbo naših surovin.

V TOZD VETA je bil izveden tudi ponovni referendum za soglasje, da se komercialni del delovne skupnosti skupnih služb SOZD Slovenija papir oblikuje kot trgovska temeljna organizacija PAPIRLES — v sklopu DO Papirografika oziroma z novim imenom PALEGRA

in za sprejem samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev, pravic in obveznosti med članicami SOZD Slovenija papir in novo ustanovljeno TOZD Papirles.

Ta referendum je bil uspešen, saj je ZA glasovalo ca. 75 odstotkov vseh delavcev TOZD VETA. **V. B.**

Izvolili smo delegate v finančni odbor

Delavci vseh TOZD smo januarja sprejeli Samoupravni sporazum o organizaciji in poslovanju posebne finančne službe v naši DO.

S tem samoupravnim sporazumom TOZD v sestavi DO Papirnice Vevče določajo organizacijo posebne finančne službe in način izvrševanja bančnih, kreditnih in denarnih opravil TOZD po tej službi. Vsaka TOZD je v ta odbor na volitvah dne 4. junija izvolila po enega delegata in njegovega namestnika za dobo dveh let, in sicer:

TOZD Tehnični papir: Edo Ulčakar — delegat, Ciril Jarc — namestnik

TOZD Grafični papir: Franc Fras — delegat, Franc Brinšek — namestnik

TOZD VETA: Marija Mežnar — delegat, Peter Štamcar — namestnik

TOZD Blagovni promet: Kosmina Dušan — delegat, Lado Vračko — namestnik

TOZD Družbeni standard: Joža Razdevšek — delegat, Marija Jalševc — namestnik

V. B.

Nekaj kratkih vesti

Delavski svet sestavljen delovne organizacije SOZD Slovenija papir je na svoji 10. redni seji 23. aprila 1981 na predlog razpisne komisije DS SOZD imenoval MIRA VARŠKA za generalnega direktorja SOZD Slovenija papir. Zavzeto je bilo tudi stališče, da delavski svet podpira imenovanje tov. Varška za predsednika kolektivnega poslovnega organa SOZD.

Miro Varšek, diplomirani ekonomist, je dosedanji direktor Papirnice Količevce.

Delavski svet Papirnice Vevče pa je na svoji prvi redni seji dne 18. junija 1981 na predlog razpisne komisije, ki je bila v sestavi: Marjan Kopecky, Janez Avbelj, Marko Goršič, Franc Kocjančič, Silvo Razdevšek, Mari Trtnik, Andrej Lesjak (zun. član), Delorenzo Robert (zun. član) in Darja Juvan (zun. član) imenoval za direktorja naše delovne organizacije STANETA ERMENCA, magistra ekonomije. Tovariš Ermenec je direktor delovne organizacije Sanolabor, stanuje pa v naši občini. Primopredaja med dosedanjim in novoimenovanim direktorjem naj bi bila v začetku avgusta, računajoč spetembra pa bi tov. Ermenec prevzel dela in naloge direktorja DO Papirnice Vevče.

Z izvolitvijo novega izvršnega sveta občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje smo izvolili za predsednico tovarišico Gabrijelo

Jelen. Tovarišica Jelenova je do sedaj opravljala naloge pomočnice družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana; med drugim je obravnavala tudi samoupravljanje v naši DO in predlagala pobude za odstranitev nepravilnosti, o katerih smo že seznanjeni.

Občinski svet Zveze sindikatov občine Ljubljana Moste-Polje je letos prejel najvišje jugoslovansko sindikalno odlikovanje PRVOMAJSKO LISTINO. To priznanje vsako leto podeljuje svet ZS Jugoslavije eni občinski organizaciji ZS in trem OOZS iz vsake republike, in sicer tistim, ki se odlikujejo z delom na področju samoupravljanja, pri povečanju proizvodnje in produktivnosti dela, uresničevanju načela delitve po delu, skrbi za življenjske in kulturne razmere delavcev, razvoju inventivne dejavnosti in sploh vsega, kar pripomore k humanejšemu položaju človeku pri delu in v družbi.

Zaradi nujnega popravila parnega ventila za odcep na peti papirni stroj, ki je bil v toplarni v okvari, smo imeli 9. junija od 6. do 14. ure zastoj v celi tovarni. Na drugem papirnem stroju in v brusilnici so bile v tem času opravljene reparature, na ostalih proizvodnih napravah pa so bila tudi izvedena nekatera reparaturna dela.

Delegati poročajo

S 14. seje skupščine za ZAPOSLOVANJE Ljubljana Moste-Polje poroča vodja konference delegacij SIS Vilfan Vid:

— Predsednik je opozoril na presežek sredstev iz lanskega leta (1.205.000 din), ki naj bi se na predlog koordinacijske komisije za področje družbenih dejavnosti mesta Ljubljane poračunal z znižanjem prispevne stopnje. Naša skupščina pa je razpravljala na zadnji seji o možnosti, da bi združeno delo presežek namenilo v letu invalidov za pomoč invalidnim osebam. O načinu vračanja oz. koriščenja teh sredstev bo zato mogoče sklepati šele na prihodnji seji skupščine, ko bo pripravljen program in ko bodo oblikovana skupna stališča v Ljubljani za realizacijo tega programa (adaptacijo in nakup opreme v kliničnih bolnišnicah za psihiatrijo Ljubljana Polje — za usposabljanje 10 invalidov).

Sprejeli smo tudi naslednje sklepe:

— Bruto osebni dohodek voljenih in imenovanih funkcionarjev se zviša na 68.000 din.

— Nerazporejena sredstva se znižajo na 54.000 din.

— Obveznosti po samoupravnih sporazumih, kjer je vključeno tudi sofinanciranje radia »GLAS LJUBLJANE« in Društvo kadrovskih delavcev; sredstva za društvo se zvišajo na 20.000 din, in za radio znižajo na 67.000 din.

— V gibanju zaposlovanja v občini Ljubljana Moste-Polje za leto 1980 je naslednje stanje:

Rast zaposlovanja je bila 3,8%, kar ni rezultat novega zaposlovanja, ampak tudi priselitev TOZD v našo občino. Trenutno je pereča problematika zajemanja podatkov: po zadnjih dogovorih bo vir podatkov obrazec RAD-1.

Zmanjšalo se je zaposlovanje iz drugih republik, znižale so se potrebe po delavcih in kritje potreb.

Boljša izobrazbena struktura zaposlenih, po kateri težimo, še ni opazna.

Fluktuacija je nekoliko v updanju, odsotnost z dela pa je višja kot v Ljubljani.

Brezposelnost se je povečala na 0,89%.

Uspešno je bilo usposabljanje že zaposlenih in izobraževanje nezaposlenih iskalcev zaposlitve.

— Planirana stopnja rasti zaposlovanja v naši občini je 1,5%. Delovne organizacije so načrtovale letne potrebe po kadrih in podatke posredovale skupnosti.

— Planirane potrebe presegajo resolucijsko stopnjo, zato poteka akcija uresničevanja planov.

— V februarju je bil sprejet nov sporazum o štipendiranju. Štipendije so se s 1. 1. 1981 valorizirale. Zvišanje kadrovskih štipendij je 18,6%, štipendij iz združenih sredstev pa 9%. Štipendije se ne smejo znižati, zato se v primeru, ko določa stari sporazum višjo štipendijo, le-te valorizirajo. Prvi razpisi kadrovskih štipendij niso dali zadovoljivega odziva, zato se potrebe po kadrovskih štipendijah še zbirajo in bo ponovna objava.

— V naši občini končuje osnovno šolo 750 učencev; njim je bilo namenjeno poklicno svetovanje in usmerjanje za vpis v prvi letnik usmerjene srednje šole. Zaradi večje usklajenosti potreb v združenem delu in izobraževanja je mreža šol organizirana tako,

Mnogi izmed tistih, ki tako odločno vztrajajo pri svojih pravicah, vse preradi pozabljajo svoje dolžnosti.

K. M.

Danny Kaye:

Večina mož si izbere zakonsko družico ob razsvetljavi, ob kateri si ne bi izbrali niti blaga za obleko.

da izobražuje 70% za proizvodne poklice in le 30% za družbene dejavnosti.

Takšno razmerje je privedlo do težav pri vpisu deklet, ko je prišlo do prevelikega vpisa na nekatero smeri. Problemi nastajajo sedaj s preusmerjanjem, saj deklet in tudi njihovih staršev ni mogoče kar naenkrat usmeriti v deficitarne poklice, kakršni so npr. v kovinarski, usnjarski, elektro stroki.

— Kriteriji za podeljevanje štipendij iz združenih sredstev so bili do nedavnega bolj socialne narave, sedaj pa je na prvem mestu kriterij deficitarnosti poklica. Težimo k temu, da je teh štipendij manj in vse več kadrovskih.

Zaradi omejitev v zaposlovanju pa prihaja do tega, da delovne organizacije ne štipendirajo dovolj.

Celotna družbena akcija mora biti naravnana tako, da bo postopoma razreševala problematiko na tem področju.

S 7. seje Izobraževalne skupnosti tiska in papirja v SR Sloveniji poroča VID VILFAN

Splošno združenje celulozne, papirne in papirno predelovalne industrije Slovenije je izdelalo Elaborat dolgoročnih potreb po izobraževanju inženirjev in diplomiranih inženirjev papirne tehnologije, iz katerega je razvidno, da so potrebe OZD do leta 1986 po 30 študentih letno papirniškega profila na višji šoli. Omenjeni podatek je potrebno vnesti v temelje plana PIS za obdobje 1981 do 1985, ker bo na podlagi tega podatka možno izvesti verifikacijo novega programa na VTO teilstilna tehnologija.

Srednja šola tiska in papirja je na prehodu v usmerjeno izobraževanje pred dokaj težkim problemom kadrovske zasedbe. Tako se v prvem in drugem letu kaže določen višek kadrov na področju delovne prakse in strokovnih predmetov, ni pa tudi pomanjkanja na področju teoretičnih predmetov.

V tretjem letu usmerjenega izobraževanja se bo pojavilo pomanjkanje predavateljev praktičnega pouka in strokovnih predmetov in to v začetku 11 in v naslednjem še 4 predavateljev, to je skupno 15 predavateljev (od tega 3 za papirno stroko).

Nakazani problem je za Srednjo šola tiska in papirja res preobsežen, zato so zaprosili za pomoč:

a) združeno delo naj zagotovi ustrezne kandidate (končano šolo ustreznega profila)

b) PIS tiska in papirja, da zagotovi sredstva za študij.

Odpiranje dislociranih oddelkov za mladino v Krškem. Tu moramo upoštevati naslednje:

— zmenili smo se in glasovali, da bomo imeli samo eno šolsko ustanovo (Šolski center tiska in papirja),

— da dajemo dovoljenje za druge oddelke samo pod pogojem, da ni s tem ogrožen obstoj matične šole,

— da višek strokovnih učiteljev dobi zaposlitev — imajo prednost pri zaposlitvi na novi ustanovi (SCTP),

— da vzporedno ne smemo zamenariti tudi gradnje dijaških domov. Sedaj smo razširitev projektirali ravno na tem, da bomo lahko vzeli v domsko oskrbo večje število učencev.

Strokovni predlog sveta PIS tiska in papirja je bil soglasno sprejet za odprtje naslednjih smeri v posameznih programih izobraževanja:

GRAFIKI:

III. zahtevnostna stopnja: stavec v vhodni enoti

IV. zahtevnostna stopnja: grafičar z naslednjimi usmeritvami:

- stavec
- reprograf
- tiskar
- knjigovez
- kartonažar

V. zahtevnostna stopnja: grafični tehnik

- tiska
- dodelave

PAPIRNICARJI:

IV. zahtevnostna stopnja — papirničar

V. zahtevnostna stopnja — papirniški tehnik

Poleg tega tudi odpiramo vzgojno-izobraževalni program za slušno in govorno prizadete, in to za:

- stavec na vhodni enoti
- grafičar

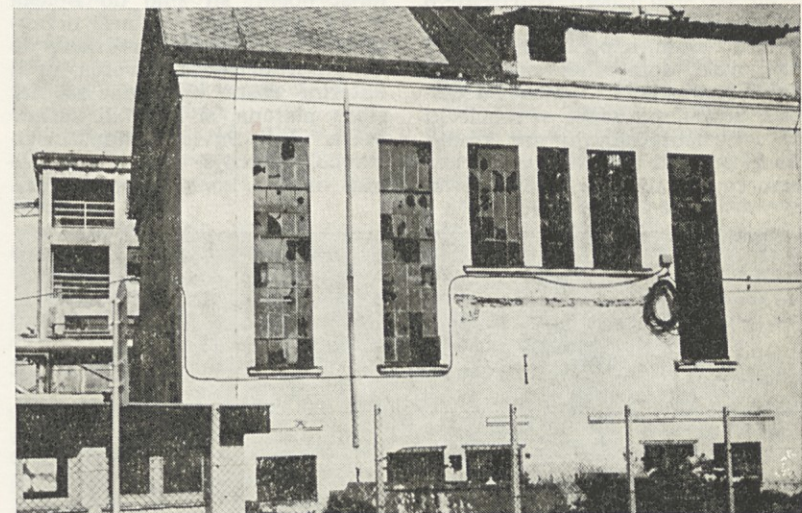
Na predlog strokovnega sveta za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije je strokovni svet PIS za tisk in papir ponovno proučil svoj prvotni predlog, da ne bi v grafiki in papirništvu vzgajali po SKRAJŠANEM (SKR) vzgojno-izobraževalnem programu.

SKLEP:

V papirni in grafični industriji nimamo takšnih del in nalog, za katere bi bilo potrebno izobraževanje po skrajšanih izobraževalnih programih.

Dela in naloge, ki jih ne zajemajo predlagani vzgojno-izobraževalni programi, so namreč na tako nizki stopnji zahtevnosti, da jih je mogoče polniti s programi USPOSABLJANJA v posameznih OZD.

Stara toplarna

Zanemarjen objekt stare toplarne bo dobil novo podobo. Z ustreznimi strokovnimi institucijami smo razčistili vse možne variante uporabe obstoječih prostorov. V izdelavi so projekti za preureditev v večnamenske prostore, ki bodo z medetažno ploščo ter povezavo do dvigala pri PS IV dopuščali možnost uporabe novih prostorov za elektro skladišče, obratno menzo, pa še kaj. Točna razporeditev in uporaba prostorov bo znana kasneje, trenutno pa smo v fazi pridobivanja gradbeno-tehnične dokumentacije.

Stane J.

Obiskali smo Hišo cvetja

V sodelovanju z agencijo SAPVIATOR je naš sindikat organiziral izlet v Beograd z namenom, da se poklonimo spominu tovariša Tita in da si ogledamo našo metropolo.

Na ljubljanskem kolodvoru smo se 5. junija zbrali vsi prijavljeni — nihče ni manjkal. Glavni vođač Majda Tratnik, dodatna moč pa Maja in Sašo; takoj smo si bili znanci. Spalni avto vlak je odpeljal po voznom redu. Vzorne spalnice so mnogi celo izkoristili za to, čemur so namenjeni. Vesele družine pa je z nekaterimi izjemami postala tiha šele pozno v noč, vsi pa smo spočiti izstopili zjutraj na beograjskem peronu. Vso noč je deževalo, a Beograd nas je pozdravil z zgodnjimi sončnimi žarki. In niti nismo bili še slabe volje, ko smo opazili, da nas obljubljeni avtobusa ne čakata. Tovarišica Majda je čez čas le nekako pričarala dva avtobusa, ki sicer nista bila nam namenjena, a sta nas le bila voljna odpeljati na Dedinje. Šoferjema se je silno mudilo in prvi avtobus je tako hitro odpeljal, da smo šele potem, ko nas je na Dedinjah hitro izkrcal in izginil, opazili, da smo ostali sami, brez vodiča. No, in tako se je začela stopnja žolčno-

ko brez potrdila SZDL za obisk. Po zatrdilu, da imamo obisk odobren, smo le sklenili sporazum in se pomikali naprej po čudovitem parku. Tišina povsod, le pave je bilo slišati in videti. Ko smo prišli do zadnjega počivališča našega največjega moža v zimskem vrtu, nam je korak postal težak, stisnilo nas je pri srcu; vsi smo bili istih misli in vsi smo bili pri njem.

Ko smo zapustili Hišo cvetja, bi se morali odpeljati na kosilo. A kaj, ko smo imeli na voljo le en avtobus in nismo mogli vsi nanj, saj 92 v 45 nikakor ne gre. In tako nas je slaba polovica že z močno povišano žolčnostjo čakala in čakala, da se je avtobus vrnil še po nas in to je trajalo kar precej časa.

Nekoliko smo se pomirili potem, ko smo si v restavraciji MARŠ NA DRINI napolnili lačne in žejne želodce. No, in končno je tovarišica Majdi le uspelo dobiti dva avtobusa, ki sta nas odpeljala v hotel PRAGA, kjer smo se namestili v izredno lepe sobe, se stuširali, malce odpočili in nato odšli z avtobusom na ogled mesta, ki sta nam ga razkazala izredna beograjska vodiča. Videli in slišali smo veliko novega, za-

Sava, preko mostu Gazela in videli še in še. Če bi beograjske ulice zvezal skupaj v ravno cesto, bi bila ta dolga od Beograda do Zagreba.

Polni novih vtisov smo prišli na večerjo in slaba volja jutranjih dogodkov je popolnoma izpuhtela. Ob dobri hrani se je seveda prilegla tudi žlahtna kapljica banatskega rizlinga.

Ker smo stanovali v hotelu, ki je v samem centru Beograda pod Terazijami v neposredni bližini Skadarlije, smo tja odšli (seveda ne po programu) kar peš in tudi par kapelj dežja in veter nas nista ovirala. Na Skadarliji smo začutili tisto pravo, temperamentno razpoloženje. Večje in manjše tipične gostilne, ena poleg druge, polno glasbe in petja in to vzdušje smo še popestrili z našo slovensko pesmijo. IMA DANA, DVA JELENA, TRI SEŠIRA... prav nič nam ni ušlo.

Časa za spanje sicer ni bilo veliko, a smo kljub zgodnjemu vstajanju bili kar dobre volje drugo jutro. Že ob pol sedmih smo se odpeljali po bogati šumadijski pokrajini v Topolo do Oplenca, kjer smo bili presunjeni ob pogledu na tolikšno lepoto, kot jo nudi tam mavzolej, čisto poln čudovitega mozaika. Tega se ne da opisati, to človek lahko le s pogledi doživlja.

Nazaj grede smo se odpeljali še na Avalo, kjer smo si ogledali veličasten spomenik Neznaneju junačku, ki ga je kipar Meštrović delal štiri leta. Zgrajen je iz črne granita — marmorja iz Jablanice in je edinstven na svetu, saj je grajen kot grobnica.

Z dobrim namenom, da si bomo lahko ogledali še muzej 25. maj, smo se zopet odpeljali na Dedinje; a vrsta čakajočih je bila zopet dolga za kake tri ure, nas pa je čas že priganjal. Odpovedali smo se v upanju, da se še kdaj vrnemo in si ga ogledamo.

Kosili smo v tipični gostilni TRI SEŠIRA na Skadarliji ob zvokih ciganskega orkestra. Kar težko smo se poslovili od boemske ulice.

Tisti, ki nismo bili tako silno neučakani, smo se pri spomeniku na Avali takole postavili pred fotografski objektiv

Na beograjsko železniško postajo smo prišli že kar pozno in komaj smo se udobno posedli v rezervirane kupeje vlaka, je ta že odpeljal — zopet točno po voznom redu. Glede na vzdušje v vlaku bi se lahko reklo, da nismo bili prav nič utrujeni, le žeja je bila velika. Bilo je prijetno; upamo, da se bo jesenska skupina imela vsaj tako lepo. S pesmijo in vedrim razpoloženjem smo odšli na pot, dobra volja nas je (tisto nesrečno žolčno dopoldne smo

skoraj vsi pozabili) spremljala vso pot, bili smo si neverjetni tovariši, prijatelji in s pesmijo smo se vrnili.

»Oh tugo, za tobom če ostati
pjesma;
Bili su neki gosti razpjevani
uz zvuke ciganske pjesme, uz vino
i toplu riječ...«

je zapisal pesnik Svetozar Marković na Skadarliji...

Vida B.

Ker so bili spalniki silno udobni, smo zjutraj spočiti in čili prišli na beograjsko železniško postajo

sti naglo povečevati. Čakali smo na svoje kolege iz drugega avtobusa in na Viatorjeve vodiče, medtem pa je nešteto avtobusov pripeljalo nove in nove ljudi in vrsta čakajočih za obisk Hiše cvetja se je naglo daljšala. Ko je postala že silno dolga, so tisti, ki smo jih čakali, le prišli iz čisto drugega konca. Skupaj smo potem stopili v kilometrsko vrsto, saj nam ni kazalo prav nič drugega glede na to, da je morala tovarišica Majda na lov za našimi avtobusi in seveda sestaviti popolnoma nov program. Zaradi izredne neposlovnosti Viatorjevega beograjskega poslovnega partnerja ni imela malo dela in tudi njen žolč bi se čisto upravičeno lahko razlil.

Mi pa smo čakali potrpežljivo v nepregledni množici mirnih, skoraj nemih, a ponosnih ljudi iz vse naše domovine; najprej v senci dreves parka, potem na žgocem soncu, pa zopet v senci. In po triurnem čakanju nas kmalu ne bi spustili do Hiše cvetja, ker smo zopet bili brez vodiča in ta-

nimivega. Beograd je zidan na samih gričih, je silno razprostran in ima neverjetno veliko zelenih površin, kar 26 m² na prebivalca. Človek sploh nima občutka utrenjenosti in zrak ni skorajda nič onesnažen, saj ga čistijo zelena pljuča in rahel vetrič, ki vedno pihlja. Čuti se, da ima Beograd zaradi povezave Donave s Črnim morjem le vpliv tega podnebja. Zanimiv je stari del mesta in lep je novi Beograd. Sprehodili smo se po Kalemegdanu, si ogledali najvažnejše spomenike in zanimivosti, se ozrli na Meštrovićev kip zmagovalca, se razgledali po sotočju Save in Donave. Peljali smo se mimo obeh nogometnih stadionov, izvedeli, da ima Beograd kar osem rekreacijskih središč, petnajst občin; šli smo do Belega dvora, kjer stanujejo naši državniški gostje iz drugih držav, do Karadžorđevićevega dvorca, pred katerim raste ogromna 150 let stara platana, si ogledali cerkev Petra in Pavla, skupščinsko stavbo, Terazije, peljali smo se tudi mimo kongresnega centra

Detajl s Kalemegdana

Boljša strokovna usposobljenost boljše in varnejše delo

Vse več je delovnih organizacij, ki imajo svoje industrijske ture in opravljajo na njih premik z lastnimi vozili ter s svojimi delavci skrbijo za vzdrževanje in nadziranje le-teh. Zakon o ureditvi nekaterih vprašanj s področja varnosti v železniškem prometu in železniški predpisi določajo, da morajo imeti delavci, ki organizirajo, vodijo in nadzirajo železniški transport na industrijskih tirih, ustrezno strokovno znanje, saj le tako lahko v skladu z zakonskimi predpisi opravljajo svoje delo. Ker si znanja s področja železniškega transporta na industrijskih tirih ni mogoče pridobiti v nobeni šoli, je na

prošnjo nekaterih delovnih organizacij, ki sodelujejo z ŽG Ljubljana, prišla na dan zamisel, da bi organizirali tečaj za delavce, ki to delo že opravljajo. Tečaj se je pričel februarja, organiziral pa ga je Železniški šolski center v Ljubljani skupaj s strokovnimi službami Železniškega gospodarstva Ljubljana.

Tečaj je trajal dobre tri tedne oziroma 149 ur in je bil razdeljen na posamezne teme:

1. zakonski predpisi, ki urejajo varnost prometa in transporta na industrijskih tirih;

2. prometni in signalni predpisi;

3. tehnični predpisi na JZ — vlečna dejavnost; — tehnično-vozovna dejavnost;

4. varstvo pri delu;

5. vozovna služba;

6. predpisi o nakladanju;

7. zakonski in tarifni predpisi za prevoz blaga;

8. manipulacijski predpisi;

9. poslovni red za delo na industrijskem tiru.

Udeleženci tega tečaja smo bili mnenja, da je bil program dobro sestavljen, vsaj toliko kot predavanja pa je bilo vredno tudi to, da smo se med seboj spoznali in izmenjali izkušnje.

Ugotovitve so bile tudi, da bi bilo potrebno za nekatere teme več ur predavanja, da bi jih lahko bolje obdelali, predlog pa je bil tudi, da bi se vsako leto organiziralo srečanje vodij železniškega transporta.

Na tečaju smo uporabljali učne pripomočke, kot so pravilniki in razni predpisi JZ.

Tečaj smo zaključili s preveritvijo znanja, ki je trajala dva dni. Kdor je obvladal program, je dobil potrdilo o uspešno opravljenem tečaju, ki velja kot pooblastilo za opravljanje del in nalog vodje železniškega transporta na industrijskih tirih.

Čeprav se je za tečaj prijavilo precej kandidatov, ga je proti koncu obiskovalo le še trinajst, kar je približno tretjina vseh, ki na območju ŽG Ljubljana opravljajo takšno delo. Izkazalo se je, da v delovnih organizacijah premalo poznamo železniške zakone in predpise in da je bil tečaj res zelo koristen.

Leon Kurent

Ob praznovanju dneva borca v Ljubljani
in ob novi delovni zmagi
delovnih ljudi občine Ljubljana Moste-Polje
vas vabimo na

LJUDSKO ZBOROVANJE

z otvoritvijo kulturnega doma ŠPANSKI BORCI!

Zborovanje bo v soboto, 4. julija 1981 ob 10. uri v Mostah ob Zaloški cesti.

Slavnostni govornik bo Stane Dolanc.

Po kulturnem programu si boste lahko ogledali nov dom in razstave v njem: razstave o španski revoluciji, dokumentarno razstavo o življenju in delu Jožeta Mazovca, razstavo o umetniških in znanstvenih delih naših občanov oziroma delih, ki so nastala ali so vezana na našo občino, slikarsko in kiparsko razstavo likovnikov iz naše občine in razstavo idejnih osnutkov spominskega obeležja novega doma. Po ogledu se bomo poselili na prostoru pred novim kulturnim domom Španskih borcev.

Nova skupina je dosegla poklic papirničarja

So poklici, kjer se umsko in fizično delo prepletata in dopolnjujeta. Čim enostavnejši je poklic, tem večje je težišče na fizičnem delu in obratno. Za poklic papirničarja lahko trdimo, da brez izobrazbe ne gre. Delo ob velikih strojih zahteva človeka, ki mora poleg spretnosti prenesti tudi mnogo teoretičnih problemov in razmišljanj, zlasti, ko so prisotni vedno novi dosežki v tehniki in tehnologiji.

To in pa želja po poklicnem napredku je tako nekaterim mlajšim članom delovne skupnosti dala polet, da so pred dvema letoma začeli obiskovati papirniško poklicno šolo pri Šolskem centru tiska in papirja, katerega razred za odrasle je bil tudi na Vevčah. To je že sedma skupina, tako da si je na ta način pridobilo že 126 mladih fantov in deklet poklic, ki ga v zgodnji mladosti niso mogli doseči, včasih iz osebnih razlogov, največkrat pa so bile temu krive razmere.

V razred se je ob pričetku vpisalo kar okoli trideset učencev. Že prve tedne jih je skoraj polovico prenehalo, ker snov le ni tako lahka, kot so si v začetku predstavljali. Med dveletnim intenzivnim poukom pa se je razred razredčil na 11 obiskovalcev, ki so vzdržali do konca in tudi uspešno končali. Poklicno učenje ob delu res ni lahko. Izmenično delo, družina, obveznosti do otrok in doma, vse to so ovire, ki jemljejo marsikomu pogum, za to so vzdržali le najbolj vztrajni in pogumni. Osemnajsturna predavanja na teden so vzela dosti časa in ves počitek.

Morda niso bili najhujši strokovni predmeti, kot npr. tehnologija lesovine, celuloze in papirja ali strokovno računstvo, elektrotehnika, stroji in naprave, merjenje in regulacija itd. Nič manj preglavic, včasih pa še več, so delali splošni predmeti, med njimi kemija, slovenski jezik z estetsko vzgojo, samoupravljanje s temelji marksizma in drugo. Z močno voljo in ob spodbunih razgovorih je delo steklo in bilo dokončano. Danes ne samo, da so v rokah priznanja v obliki poklicnih spričeval, ampak ima delovna organizacija nove strokovne delavce, brez kakršnih je zastoj upati, da bi delo dobro teklo, posebno še, če vemo, da trg zahteva vedno boljše proizvode, ki pa jih mora-

mo napraviti s čim manjšimi stroški.

In še nekaj: v dveh ali treh letih pehanja v šoli, v istem razredu in istem prostoru, se krepi in okrepi tudi tovarištvo. Bežen pogled na razred v začetku prvega leta daje dojem odtujenosti, hladnosti. Na koncu, posebno še ob zaključnih izpitih, pa je cela skupina trdna in prijateljska enota, ki bo svoje tovarištvo ponesla v obrate, v kolektiv.

In kaj naj novim papirničarjem ob koncu šole v juniju 1981 zaželimo? Da bi svoje pridobljeno znanje s pridom uporabljali pri delu, ga poglobljali in se kmalu znašli na odgovornejših delovnih nalogah, ki jih oprav-

ljajo danes tisti, ki so kot odrasli dosegli papirniški poklic že pred leti, ali pa bo kdo od njih poizkusil izobraževanje tudi na šolah višje stopnje.

Stane Robida

Pripis urednice: V imenu uredništva našega glasila čestitamo novim papirničarjem za dosežen uspeh. Posebna zahvala za to, da smo vrsto let uspešno vodili razred poklicne papirniške šole v sami tovarni, pa gre nedvomno dolgoletnemu organizatorju tega izobraževanja tovarišu Stanetu Robidi. Tako je veliko po njegovi zaslugi naš kolektiv pridobil precejšnje število poklicnih papirničarjev.

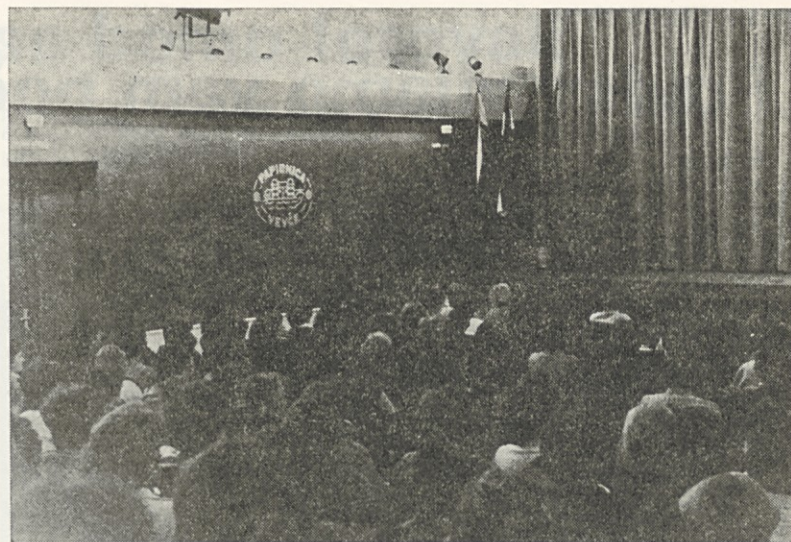
Za zaključek pa še spominski posnetek naših novih papirničarjev

Priznanje za sindikalno delo

22. maja je bila v Kulturnem domu Vevče svečanost, katere pokrovitelj in organizator je bil občinski sindikalni svet občine Ljubljana Moste-Polje. Najzaslužnejšim sindikalnim delavcem so bili podeljeni srebrni znaki sindikata. Med dobitniki tega priznanja sta bili tudi naši sodelavki JOŽICA RAZDEVSEK in ALENKA KEBER. Za prejeto priznanje jima iskreno čestitamo!

Po podelitvi in krajšem kulturnem programu so se vsi dobitniki priznanj in sodelujoči zbrali v papirniški restavraciji na tovariškem srečanju.

Vida B.

Tov. Franci Sotlar, generalmajor JLA, predava krajanom Vevče o »vojaško političnem položaju v svetu...« (foto Ciril Zupančič)

Ljudska obramba in družbena samozaščita v KS Vevče — Zgornji Kašelj

V skladu s prizadevanji za čim boljše usposabljanje krajanov za ljudsko obrambo in samozaščitno delovanje, je komite za SLO pri KS Vevče-Zg. Kašelj v sodelovanju z DU Boris Kidrič pripravil več predavanj.

V ta namen so bile ustanovljene 4 komisije s 44 člani, katerih naloga je bila podajanje tematike:

— **Vojaško-politični položaj v svetu in varnostne razmere pri nas:**

... blokovsko grupiranje sil, sedanji vojaško politični položaj, vloga delovnih ljudi in občanov pri krepitvi varnosti v občini, KS in TOZD itd.

— **Vsebina in oblike subverzivne propagandne in specialne vojne:** ... subverzivna propaganda proti SFRJ, organi in sredstva za subverzivno propagandno delovanje, preprečevanje sovražne propagande, aktivnost občanov pri preprečevanju le-te, itd.

— **Narodna zaščita in njene naloge:** ... oblike neoboroženega odpora, zaščita prebivalstva, dobrin organov odpora med NOB, izkušnje iz organiziranja in delovanja NZ v posameznih obdobjih NOB, NZ v KS in TOZD, naloge NZ v miru, izrednih razmerah, ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni, itd.

— **Sistem opazovanja, alarmiranja, obveščanja ter zračni de-**

sant in protidesantna obramba: ... namen in naloge službe za opazovanje, obveščanje in alarmiranje v miru in vojni, naloge delovnih ljudi v sistemu opazovanja, obveščanja in alarmiranja v KS in OZD, vrste zračnih desantov, možnosti spuščanja zračnih desantov pri nas in na področju občine, sodelovanje delovnih ljudi in občanov v protidesantni borbi, itd.

Komisije oz. predavatelji so bili iz vrst družbenopolitičnih organizacij KS, ZZB NOV, ZRVS.

Predavanja so bila za krajanje Vevče v dvorani Kulturnega doma Vevče.

Predavanj se je udeležilo 750 krajanov z Vevče. Predavanja za krajanje iz Zg. Kašlja pa so bila v DD v Zg. Kašlju. Udeležilo se jih je 350.

Predavanja so pripravili in jih tudi vodili naslednji tovariši — člani komisij: Franci Sotlar, Tone Trtnik, Stojan Koruza, Janez Tomšič, Slavko Gerlica, Dušan Kogej in Franc Cerk.

Tako po vsebini kot glede na udeležbo so predavanja uspela in bodo tudi v prihodnje stalna oblika usposabljanja krajanov v smislu krepitve ljudske obrambe in družbene samozaščite v naši KS.

—JOM—

Družbena samozaščita v organizaciji združenega dela

Organiziranje družbenopolitičnih organizacij za ustvarjanje DSZ pomeni njihovo usposabljanje, da bi se mogli ukvarjati z DSZ in to v dveh smereh: z usposabljanjem in mobilizacijo lastnega članstva za zagotovitev DSZ in skrb o skupnem delu DSZ v OZD. Pri tem igra poleg sindikata pomembno vlogo ZK in SZDL. V tem smislu se v ZK ustanavljajo komiteji za SLO in DSZ in se s tem ZK neposredno vključuje v področje organiziranja in izvajanja SLO in DSZ.

Organiziranje OZD za strokovne naloge s področja DSZ, posebno za fizično in tehnično zaščito, zaščito in varnost pred požarom, varnost ljudi pri delu in podobno; pri tem gremo še vedno v razkorak s potrebami varnosti in ukrepi, ki jih izvajamo. Fizični varnosti in zaščiti družbene lastnine še vedno ne posvečamo zadostne pozornosti, čeprav se v zadnjem času čutijo tudi na tem področju določeni premiki k boljšemu, kar pa še vedno ne zadostuje. Uporabi sodobnih tehničnih sredstev v varnosti in zaščiti z vsakim dnem posvečamo večjo pozornost.

Napredek je v sodobni električni, elektronski signalizaciji in v uvajanju teh sistemov v varnost in zaščito ljudi in dobrin. Podobno je tudi z načrtom zaščite člo-

vekovega okolja, saj se tudi tukaj z modernizacijo tehnologije v proizvodnem procesu uvajajo sodobna prečiščevalna sredstva in s tem ustvarjajo ustrezni pogoji za življenje v okolju. Tudi na tem se še ni storilo vsega, ker tudi vsak občan, vsak delavec v neposredni proizvodnji in v okolju, kjer živi, ni storil vsega, da bi bilo okolje bolj čisto.

V tej smeri imajo DPO v OZD in v okolju še pomembne naloge, zlasti pa ZS in SZDL, ki bi morale:

— skrbeti, da se strokovne službe DSZ organizirajo na samoupravnih osnovah;

— zagotoviti, da vsi delavci na planu DSZ odgovarjajo za svoje delo in da dobrine, ki jih varujejo, smatrajo za svoje;

— vplivajo na samoupravno združevanje v smislu organiziranja DSZ z drugimi OZD na ravni OZD — SOZD in to ne tako, da bi prišlo do odtujevanja lastnih funkcij in služb DSZ.

Ocena ogroženosti

DSZ je treba uresničevati pametno in premišljeno. Da bi to bilo možno storiti, je potrebno, da vsaka OZD oceni svoje stanje in skozi to odkrije vire nevarnosti in ogroženosti, njih stvarnost in

potenčnost ogroženosti objekta, stopnjo in vrsto — obliko nevarnosti. Le na ta način je moč dobiti temeljnico za organizacijo in za uveljavljanje ukrepov ter aktivnosti DSZ. Glede na vrsto, obliko in obseg ogroženosti, se bo pokazalo, kako je treba ukrepati, kaj je v kakšnem obsegu moč storiti, se pravi, da bi se določila adekvatna zaščita, preventivni ukrepi po določeni prioriteti, računajoč na stopnjo nevarnosti, ki preti OZD.

Ocena ogroženosti po virih nevarnosti, ki jih odkriva vsak subjekt zase, se loči od nevarnosti, ki ogrožajo našo družbenopolitično ureditev in jih klasira vse do požarov in drugih elementarnih nesreč; daje jim temelje za določanje norm in vsebine družbene samozaščite, za predvidevanje konkretnih ukrepov ter akcij, organizacijo sistema, oblike in obseg izvajanja DSZ.

Niso redki primeri, da se k ocenjevanju ogroženosti ne pristopa temeljito, z zadostno mero preračunljivosti, ali pa te sploh ni. Navadno se to smatra kot tehnično in strokovno delo, pa se oceno prepušča določenim strokovnim službam, nekaterim organom SLO, celo nekaterim upokojenim oficirjem in organom za notranje zadeve. Ker pa tako delo zahteva (Nadaljevanje na 7. strani)

Cedomir Jašovič zadovoljen sprejema spričevalo o uspešno končanem šolanju

NOVO LETOVANJE

Predstavljamo vam počitniško skupnost Krško na Lošinju

Nekateri se boste še letošnje leto odločili za letovanje v Počitniški skupnosti Krško, drugi pa v naslednjih sezonah, pa vam želimo predstaviti kraj Bučanje pri Nerezinah na otoku Lošinju, kjer je naša delovna organizacija v letu 1980 za potrebe letovanja zaposlenih delavcev kupila 4 garsonjere.

V letu 1977 je DO Papirnica Vevče s podpisom samoupravnega sporazuma o ustanovitvi SIS za oddih in rekreacijo postala članica Počitniške skupnosti Krško z namenom pridobitve novih počitniških kapacitet. Tako smo že v letu 1978 želeli pridobiti 8 ležišč, to sta dve družinski hišici, žal pa za to ni bilo denarja in je ostalo le pri dogovoru.

Počitniška skupnost Krško, kot nosilec investicijske gradnje, je do sedaj za članice skupnosti zgradila 85 tiskih, zidanih dru-

žinskih hišic, v letu 1980 pa je pristopila tudi h gradnji garsonjer. V naselju bo za potrebe letovanja članic skupnosti na voljo 1500 ležišč. 50 garsonjer je bilo že zgrajenih, v sezoni 1981 pa bo dograjenih še 74 garsonjer, od katerih so za Papirnico Vevče po sklenjeni predkupni pogodbi rezervirane 4 v velikosti po ca. 25 kvadratnih metrov. Garsonjere so opremljene s pohištvom, dodati pa je potrebno še drobni inventar. Podobno kot v prikolicah si bodo tudi tu gostje kuhali sami, kasneje pa bo z izgradnjo centralne kuhinje urejeno tudi prehranjevanje. Vsa tehnična opravila (menjava plina, popravila inštalacij in drugo) bodo opravili prijazni Krčani oziroma vodstvo Počitniške skupnosti. Kot članica skupnosti bo imela DO Papirnica Vevče finančno obvezo pri izgradnji skupnih objektov (cen-

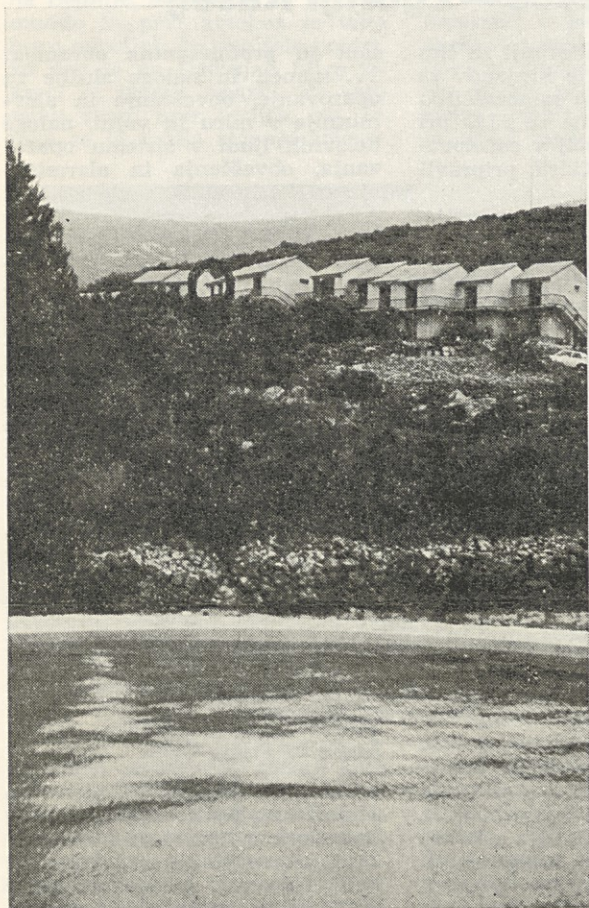
tralne kuhinje, zabavišnega prostora, urejevanju poti in drugih površin).

Kake posebne trgovine v počitniškem naselju ni, vendar je možno kruh in mleko naročiti in dobiti v recepciji, za sadje in zelenjavo skrbi Sadjepromet z Reke na stojnicah, pijača se dobi v bifeju, le po meso in druga živila je treba v same Nerezine, ki so od počitniškega naselja oddaljene približno pol kilometra, ali pa v 17 km oddaljeno mesto Lošinj. In ker so garsonjere opremljene z velikim hladilnikom, ta pot večkrat ne bo potrebna.

In za tiste, ki poti do Nerezin ne poznajo, naj povemo, da morajo najprej priti do Opatije, nato skozi Lovran in Moščeniško drago do Brestove, kjer se bodo vkrkali na enega izmed petih trajektov, ki vozijo nepretrgoma od 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Sla-

bo je, če hočete priti na prvi jutranji trajekt in greste zato ponoči od doma, saj se preko noči nabere kar precejšnja vrsta čakajočih, ki se pa do približno 10. ure zelo skrči. Čez dan torej ni dolgega čakanja. Vožnja s trajektom traja približno 20 minut in že se izkrcate na dolgem otoku Cresu — in pred vami je približno 80 km vožnje po sicer asfaltni, dokaj lepi cesti preko celega otoka, po kamnitih grebenih, kjer človek prav preiščuje, kje dobi tiste ovce toliko zelenja, da se preživijo. Pot vas vodi mimo znamenitega Vranjega jezera, naravnega rezervoarja sladke vode na otoku, pravega čuda narave. Preden pridete do osorske ožine, se pokrajina začne spuščati. Iz Cresa na Lošinj pridete v Osorju preko dvignega mostu. Od tu je še kake 3 km vožnje ob morju do Nerezin in po kakih 500 metrih zavijete levo v Bučanje. Tu se vam odpre pogled na čudovit zalivček z otočkom, ob za-

livu pa se med bujnim zelenjem bliskajo hišice Počitniške skupnosti Krško. Komajda jih je videti, saj so skrite v senci borov, raznega grmičevja, v pravem parku. Že ta prvi vtis vam poplača dolgo vožnjo. Na vходу se morate seveda ustaviti, saj se zapornica dvigne šele potem, ko uredite v recepciji formalnosti, dobite ključče in nalepko, kajti vstop v počitniško skupnost je dovoljen le njenim gostom. Naše štiri garsonjere so na hribčku približno 200 metrov nad obalo in z njihovih teras je prečudovit pogled na celo naselje, na zaliv z otočkom, ki je povezan z betonskim prehodom z obalo, na razprostrano, širo morje, katerega modrina se tam nekje daleč staplja z modrino neba, na sončne žarke, ki se utapljaajo v valovih, ti pa se razprše v stotine drobnih biserov... Lepo je tam, saj je morje kristalno, zrak čist, nebo vedno jasno, klima blaga in narava diha v miru s polnimi, neskaljenimi pljuči.

Vevške garsonjere (v krogu) v sklopu drugih; morje res ni daleč proč

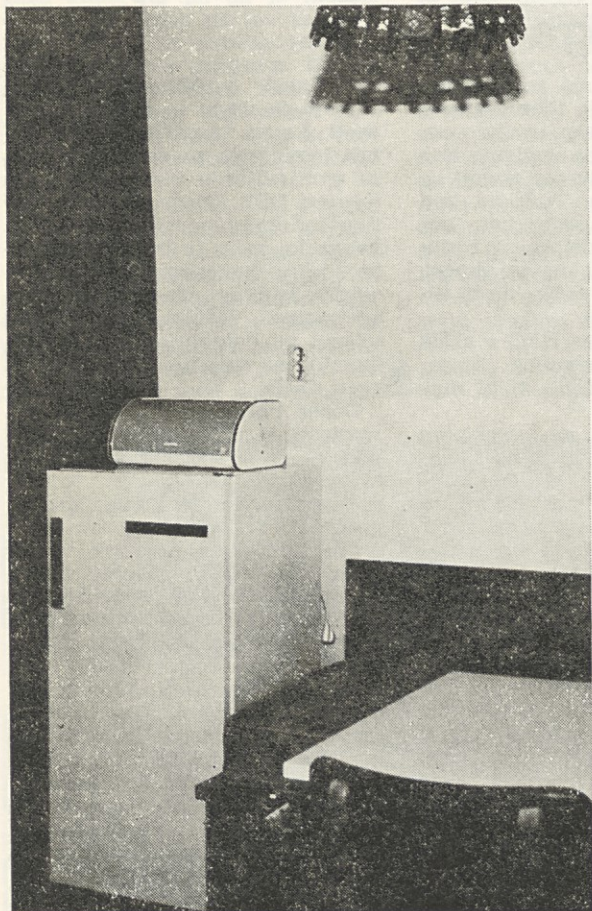
Naše štiri garsonjere so nared, le okolico je bilo treba še malo urediti. Že sedaj, ko to berete, je drugačna, saj so pridne roke prostovoljcev že opravile glavno delo

Obala na levi strani je betonirana, gladka, desna stran zaliva pa je čisto naravna

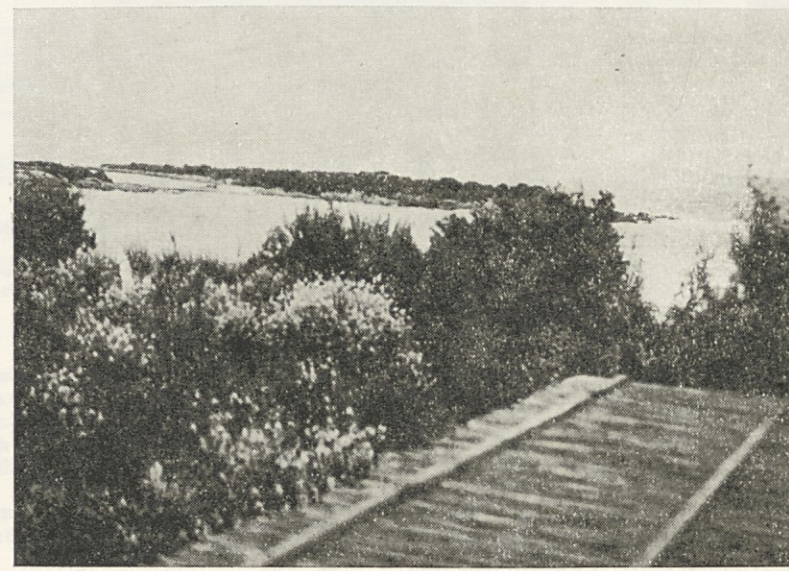
V gostem zelenju počitniških hišic skorajda ni videti, pa jih je le precej

Del kuhinje oziroma bivalnega prostora

Kopalnica

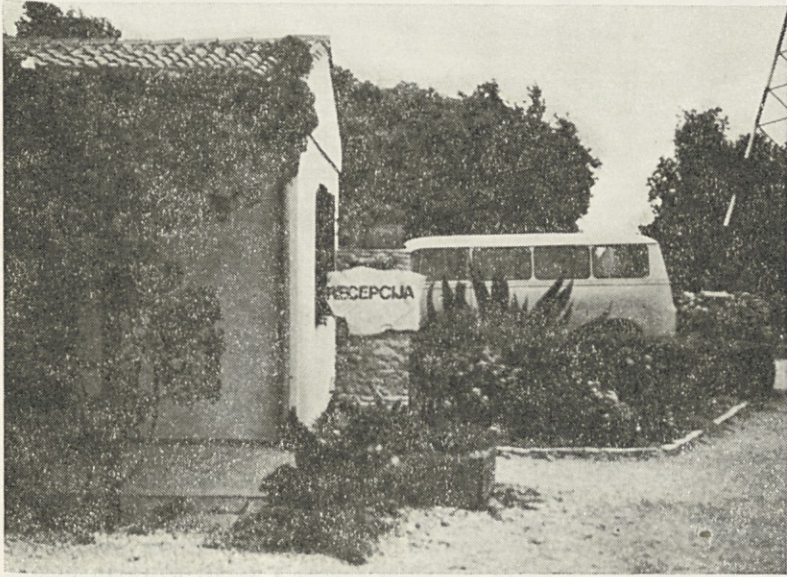
Otoček je z betonskim prehodom povezan z obalo

Poti po naselju so vse asfaltne, razen tam, kjer se še gradi, do morja pa vodi nešteto urejenih stezic. Obala je urejena, z malimi peščenimi zalivčki med skalami, kjer je pravi raj za malčke, na otočku pa je prostor tudi za nudiste. Mislim, da si česa več skorajda ne moremo želeli.

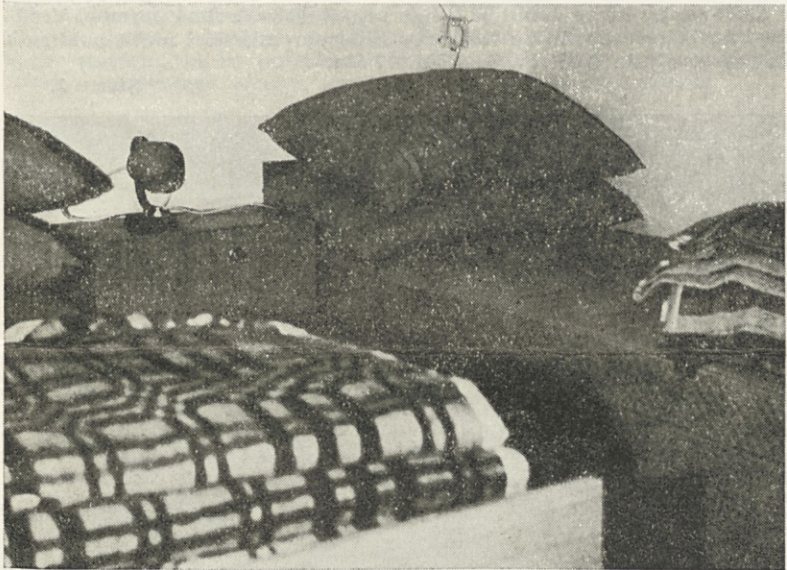
In kako bomo letovali? Zelo preprosto: z napotnico, ki jo boste prejeli v službi družbenega standarda, se boste oglasili v recepciji Počitniške skupnosti Krško,

kjer vas bodo sprejeli prijazni Krčani. Zaradi oddaljenosti letovišča (ca. 6 ur vožnje) bodo vsa letovanja trajala 10 dni. Glede na to, da so članice Počitniške skupnosti Krško različne delovne organizacije skoraj iz vse Slovenije, menimo, da bo letovanje v takšni skupnosti še posebej vabljivo. Vsem, ki se boste odločili za letovanje v Nerezinah, želimo prijetno bivanje, da bi se vračali zadovoljni.

R. J., V. B.

Vhod v Počitniško skupnost Krško

Pogled v spalni prostor

Do peščenih zalivčkov pridete po urejenih stopničkih

Dobri stari znanci bodo v Pineti zopet skrbeli za naše dobro počutje

Kje vse bomo letovali

Letovali bomo v Pineti, Medulinu, na Loparju, na Veliki planini in morda tudi v brunarici Trebeljevo.

Največ naših delavcev bo letovalo v počitniškem domu Pineta, kjer je še posebej prijetno takrat, ko iščemo senco med gostimi borovci. Osebe počitniškega doma sestavljajo naši stari znanci in zato upamo, da bodo gostje z uslugami počitniškega doma kar najbolj zadovoljni.

Medtem, ko bodo imeli gostje počitniškega doma urejeno prehrano, pa si bodo dopustniki v prikolicah kuhali sami. Prikolice so na željo dopustnikov nameščene na Loparju in v Medulinu. Glede na to, da se vedno več naših delavcev odloča za letovanje v prikolicah, menimo, da ima to dopustovanje veliko prednosti. Letovali bomo še v Nerezinah na Lošinju, kjer je Papirnica Vevče za potrebe letovanja kupila 4 garsonjere.

Če se morda za letovanje še niste odločili, se oglasite v službi družbenega standarda, kjer vam bomo skušali izpolniti željo. Povabilo velja tudi našim upokojencem.

Vsem dopustnikom na morju, v hribih in tistim, ki bodo dopust

preživeli iz kakršnihkoli razlogov doma, želimo, da se naučijo sonca, morja, svežega zraka, se

odpočijejo in si pridobijo nove moči za nadaljnje delo.

R. J.

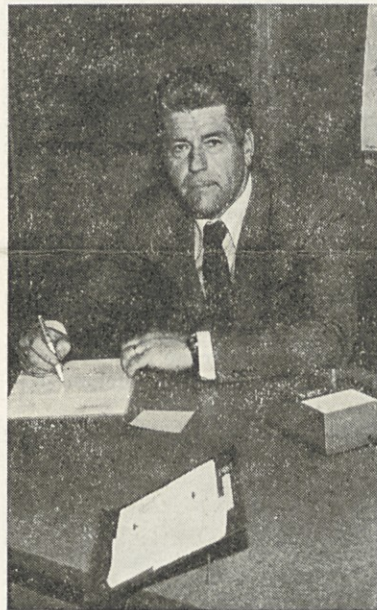
Kopalna sezona v letnem kopališču se je pričela 4. junija. Kot vsa leta do sedaj je bilo tudi letošnje leto potrebno opraviti veliko vzdrževalnih del, katera so v celoti opravili naši vzdrževalci. Lahko rečemo, da si brez njihove pomoči skoraj ne moremo predstavljati normalnega obratovanja objektov družbenega standarda. Slika predstavlja vsakdanjo gnečo v vročih poletnih dneh na vevškem kopališču.

PREDSTAVLJAMO VAM

Vodja nabavne službe

Ing. FRANC MALNAR je prevzel naloge in dela vodje nabavne službe 1. aprila letos. Silno prijeten človek, je bila moja ocena potem, ko sva se pogovorila o njegovem dosedanjem in bodočem delu. Rahlo zadržan, direkten in z znanjem podkovan je njegov nastop, iz katerega pa seva cel trop žarkov človeške topline.

To, da je rojen Ribničan, mi ni bilo težko uganiti, saj ga izdaja pristno ribniško narečje. Od leta 1933, ko se rodil, je pripadal tej dolenski deželi. Le v času, ko je obiskoval gimnazijo in potem fakulteto v Ljubljani, se ji je oddaljil, a je nikoli zatajil. Leta 1959 je diplomiral na fakulteti za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo ter si pridobil naziv gozdarskega inženirja. Tudi njegovo prvo delovno mesto je bilo v Ribnici, kjer je na skupščini občine urejal zadeve gozdnega gospodarstva. Pozneje, ko so ta opravila prenesli v novo ustanovljeno podjetje Inles, se je tja preselil tudi inž. Malnar. Ker se je Ribnica širila, je za te potrebe potrebovala nove površine. Na eni izmed njih je imel hišo tudi tov. Franc. Zaradi tega je kupil parcelo v okolici Ljubljane, kjer si je na Cvetlični poti v Zadobrovi zgradil hišo in se z družino preselil. Kar

cela štiri leta se je še dnevno vozil na delo v Ribnico. Najprej sploh ni razmišljal, da bi se zaposlil v Ljubljani, čez čas pa mu je vsakodnevna pot v Ribnico le postala dolga. Zato je prevzel naloge v nabavni službi v sarajevskem podjetju Šipad v Šiški. Pa

je ugotovil, da včasih porabi do ljubljanske Šiške skoraj toliko časa za vožnjo z avtom kot do Ribnice. V razmišljanjih o bližnji službi ga je zmotil oglas vevške papirnice. Javil se je in bil kot najustreznejši kandidat sprejet.

»Lahko rečem, da sem kar ponosen na to, da sem član vašega kolektiva. Tako velika delovna organizacija, kot je Papirnica Vevče, daje delavcu občutek varnosti,« pravi inž. Malnar. »Celo moji otroci — Marko, Jelka in Božo — so ponosni, da je njihov oče zaposlen v vevški papirnici. Prepričan sem, da bo to moje zadnje službeno mesto.«

Človek je velikokrat prepričan, da naša delovna vnaema sem in tja zataji. Toda inž. Malnar mi je zatrjeval, da se mu zdi kolektiv izredno delaven. O tem, kako bi še izboljšal organizacijo dela v oddelku, je bilo malce preuranjeno razpravljati. Glede na delovne izkušnje smo lahko prepričani, da bo novi vodja nabave opravičil naša zaupanja. V želji, da bi tudi v tem kriznem obdobju nabave surovin bil kar najuspešnejši, mu želimo veliko delovnih uspehov in zadovoljstva med nami.

Vida B.

Družbena samozaščita v organizaciji združenega dela

(Nadaljevanje s 5. strani) va poleg strokovnosti tudi visoko družbenopolitično in idejno zavest in angažiranje, bi bilo potrebno, da te naloge opravljajo vsi delavci, vsak v svojem delovnem okolju in po svojih zmoglostih, vse organizacijske enote in vse družbenopolitične organizacije v OZD. Obdržati oceno samo na ravni nekaterih strokovnih teles, npr. komisij, odborov, delavskih svetov, referenta in podobno, bi pomenilo onemogočanje, da v tem procesu sodelujejo tudi vsi neposredni proizvajalci in delavci v proizvodnji, pa vendar je to njihova ustavna pravica in dolžnost, da sodelujejo pri kreiranju politike organizacije, sistema vodenja in izvajanja DSZ v svoji OZD oziroma TOZD. Postavlja se vprašanje, kdo bi lahko bolj kvalitetno ocenil ogroženost delavca, stroja, skladišča, proizvodov, komercialne, kadrovanja, računovodstva itd., če ne tisti, ki tam neposredno dela, proizvaja ali upravlja. Delavec se pojavlja tukaj kot neposredni subjekt DSZ, kar

seveda vodi k nadaljnjemu podružbljanju zaščitnih funkcij.

Delovni ljudje, čeprav bodo sodelovali v odkrivanju in ocenjevanju ogroženosti, morajo biti nenehno obveščeni o stanju varnosti in seznanjeni z vsemi problemi, ki so v zvezi z varnostjo in zaščito, kar jim bo vsekakor pomagalo, da bodo lažje ukrepali v smislu DSZ in lažje realizirali načrtovane akcije DSZ.

Družbenopolitične organizacije, zlasti pa socialistična zveza, imajo prvenstveno vlogo v ocenjevanju ogroženosti, in sicer:

— da spodbujajo delo pri ocenjevanju in analiziranju stanja nevarnosti v OZD;

— da motivirajo vsakega delavca, da na svojem delovnem mestu ugotovi, če tam obstaja kakšna nevarnost zanj osebno in za okolje;

— da politično ocenijo stopnjo ogroženosti in ugotovijo osnovne smeri in ukrepe družbenopolitičnih aktivnosti; in ne nazadnje

— da vključijo samoupravne organe, jih spodbujajo k delu in iz-

vrševanju nalog ter k čim večji budnosti na delovnih mestih; ti usklajujejo varnostne aktivnosti vseh subjektov v OZD.

Na tako izdelanih ocenah ogroženosti se OZD opredeljujejo za odgovarjajoče zaščitne in varnostne ukrepe, kjer ne sme biti zanemarjena ekonomičnost, učinkovitost, oblika in obseg rešitev zaščite.

(Se nadaljuje)
Franc Sotlar

Kratka vest

Na predvečer jubilejnega XII. pevskega tabora Šentvid pri Stični je pela cela Slovenija. Tudi v vevškem kulturnem domu smo peli, in sicer:

Mešani pevski zbor Velika Polana, Mešani pevski zbor Svoboda Zadvor, Mešani pevski zbor Petrol Ljubljana in Mešani pevski zbor Vevče.

Pevci vevškega pevskega zbora so se udeležili tudi pevskega tabora v Šentvidu.

Poslovali so se

Ena izmed tistih, ki so celo delovno dobo preživeli v vevški papirnici, je tudi ALOJZIJA MAROLT, ki se je 1. julija vesela poslovila.

»Odhajam v pokoj, sicer dve leti prej, a komaj čakam na to,« je žvrgolela Lojzka. »Rada bi še kolikor toliko zdrava malo uživala.«

Zelo pametna odločitev, je pa tudi res, da se je v 33 letih težkega dela zelo utrudila. Ne malo časa je morala pri zavijalnem stroju v papirni dvorani vsak dan dvigniti do 3 tone papirja. Ker ji hrbtnica »ni več dala« tega, je poprijela za delo voznika žabe. Tudi pri tem delu je bila Lojzka po sedmih urah in pol dotolčena. Zato se res veseli »penziona«, ko se bo odpočila in si nabrala moči za svoje »konjičke«. Silno rada hodi na izlete, saj je obredla poleg domovine že Holandijo, Spanijo... Navdušena članica Plinarskega društva je že od vsega začetka in v glavnem ne zamudi nobenega izleta. Doma ima velik cvetlični vrt, ki tudi vzame precej časa, potem pa pevski zbor, katerega člana sta oba z možem. »Petje v družbi, to mi pomeni silno veliko in dokler bom imela kaj glasu bom pela. Člani mešanega pevskega zbora Vevče smo kot velika družina, ki drži skupaj; vsi smo za enega in eden za vse. To je res lep občutek, zato

te družine ne bi nikoli zapustila,« pravi.

Lojzka je tudi ob delu rada zapela, saj je bilo tako lažje. 17 let je delala na izmene pri strojih od janezije, holandcev in kolodrobov. Kljub 12-urnim »šihtom« so ji ti takrat silno hitro minevali. Takrat je res rada prihajala v službo, ker so bili odnosi med delovnimi tovariši pristni, res tova-

riški; zastopili so se neverjetno, saj so bili vsi domači. In velikokrat so skupaj ob delu zapeli. »Oja, takrat je bilo pa res lušno delati,« meni Lojzka. »Danes ni več tako; ni več tistega tovarštva, vsak je bolj zase, odnosi niso v redu, nihče ti ne želi dobro, le vsak bi ti privoščil kaj slabega.«

To je žalostna ugotovitev, ki jo ugotavljamo tudi drugi v naši družbi, ne samo Maroltova Lojzka, ki vsa mladostna zapušča naš kolektiv. Želimo ji, da bi tako vedra še dolgo pela, občudovala naravo in zgodovinske znamenitosti, hodila v hribe in potovala po svetu. Za njen dolgoletni delovni prispevek tovarni pa se ji lepo zahvaljujemo.

Z junijem sta prekinili delovno razmerje v naši tovarni zaradi upokojitve tudi AMALIJA MATJAZIČ in LJUDMILA BOJKOVIČ.

Tov. Amalija, prebiralka — številka na premazu, je 35 let, torej vso delovno dobo odslužila v naši tovarni.

Tov. Ljudmila, vodja mehano-grafije, je bila v vevški papirnici 24 let.

Obema želimo, da bi v zdravju in sreči uživali počitek v domačem krogu, za dolgoletno delo pa smo jima iskreno hvaležni.

Vida B.

Dolgoletna želja delavk iz papirne dvorane se je vendarle izpolnila

V letošnjem letu so se tudi dela v ročni dodelavi premaknila in lahko se pohvalimo z dvema novima pridobitvama. Kot prva je močno dotrajan betonski pod zamenjan z asfaltnim.

Velike težave so bile do sedaj z rednim čiščenjem in močno oviran je bil manipulacijski transport ter dostava papirja na akorte. Na to so delavke iz papirne dvorane že večkrat opozarjale, v zadnjem času tudi na rednem

zboru delavk. Prav tako je bila dana pobuda o sanaciji omenjenega problema na sindikalni organizaciji TOZD Tehnični papir. Za izvedbo talnih del je poskrbelo Komunalno podjetje Moste.

Pri tem delu pa so velik delež prispevali vsi izmenski vodje in gradbeni referent, vse to pa je pripomoglo, da so bila dela končana v pičlih treh dneh. Delavke iz papirne dvorane so hvaležne vsem, ki so s svojim delom pri-

spevali k položitvi nove asfaltne prevleke.

Druga pridobitev pa je montaža in zagon dviznih miz, s katerimi zavijalke že uspešno delajo. Tako sedaj težkih paketov papirja ni treba več dvigati. S to novo napravo je delo veliko lažje, predvsem pa so manjše možnosti sicer pogostih poškodb hrbtnice.

Ciril Zupančič

Turbinski kanal

Pred kratkim so nas obiskali sanitarni inšpektorji in si ogledali turbinski kanal ob gasilskem domu. Skrajno zanemarjen in z usedlinami zapolnjen kanal daje zelo slabo sliko Papirnice Vevče. Eden od sklepov in zahtev je tudi, da se mora ta stvar sanirati. Z ukrepi, ki jih že nekaj časa izvajamo, bomo stanje močno popravili, v celoti odpravili pa še dolgo ne. Glavni »krivec« je nova priprava kaolina, pri kateri se pa že izvajajo gradbena dela, ki vključujejo postavitev jaška za zbiranje vseh odpadnih voda iz tega objekta. Le-te bomo nato črpali v vodočistilno napravo, iz katere bo v Ljubljano otekala prečiščena voda.

O večbarvnem vevškem kanalu smo lahko brali tudi v DELU 10. junija pod rubriko PA ŠE TO!

Stane J.

Ena izmed novih dviznih miz je montirana (foto Ciril Zupančič)

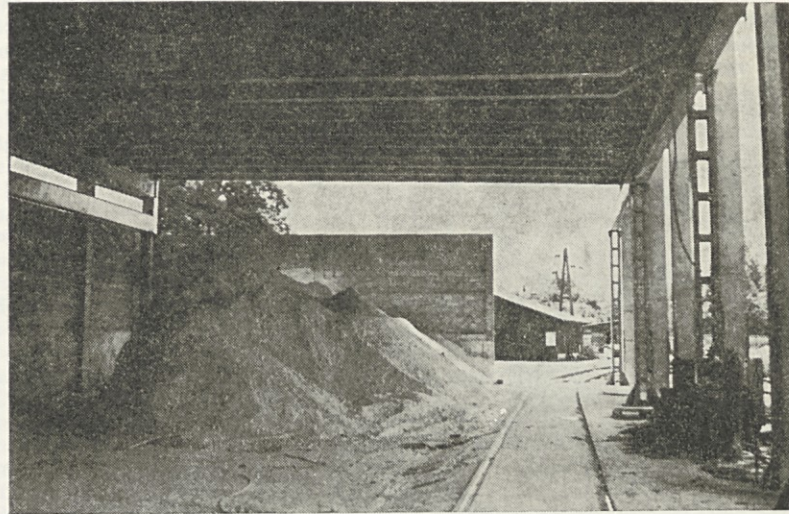
Asfaltna prevleka v papirni dvorani je pravkar položena (foto Ciril Zupančič)

Potrebno dvigalo

Dokončna izgradnja objekta »priprava kaolina« zahteva še montažo dvigala za transport kaolina. Dvigalo nosilnosti 5 t bo opremljeno z grabilcem, ki ga bo možno z enostavnim posegom sneti s kavlja. Tako bo dvigalo služilo tudi za razkladanje oziroma nakladanje kovskega materiala na in z vagonov. Dobavitelj dvigala je Rudis, iz vajalec pa Mostovna iz Ljubljane. Cena dobave in montaže je 3,140.000 din.

Stane J.

Nov gasilski avto

Letošnji plan malih investicij vključuje tudi nabavo novega gasilskega avtomobila, ki bo zamenjal skoraj v celoti dotrajan kombi. Tako smo v prvih dneh junija dobili nov tip tovrnega gasilskega avtomobila znamke TAM 125 T 10 G s kabino za spremljevalce, rezervoarjem za vodo ter močno črpalko. Naknadno smo dokupili še lestev, v kratkem pa bomo dobili še ostalo pripadajočo drobno opremo. Vrednost novega vozila, ki bo tako izboljšalo opremljenost naših poklicnih in prostovoljnih gasilcev, je 1,081.977 din.

Stane J.

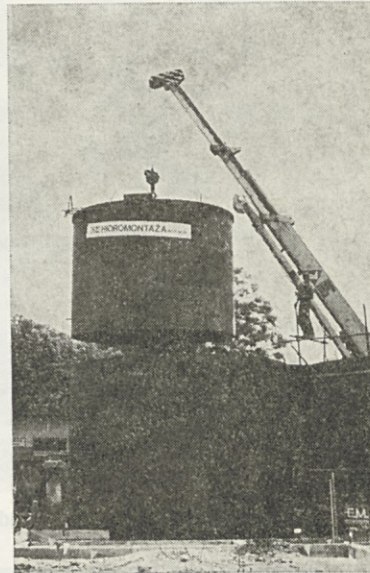

Zbiralniki polnil

V prvi polovici junija se je po slovenskih cestah od Maribora do Vevče prevažal neobičajno velik tovor, kar smo lahko zasledili iz radijskih in časopisnih obvestil. Hidromontaža je namreč v svojih obratih izdelala dele rezervoarjev volumna 250 m³, ki bodo služili za skladiščenje polnil in ki so locirani ob objektu priprave polnil. Vrednost kompletne investicije je ocenjena na 6,000.000 din, pričetek obratovanja pa je predviden v poletnih mesecih.

Stane J.

Se bolj kot prevoz posebnega tovora je bila zanimiva postavitev velikih zbiralnikov

Kašeljki malčki bodo septembra že v novem vrtcu

Rezultat II. samoprispevka je tudi otvoritev enote vzgojno-varstvenega zavoda Vevče v Zg. Kašlju za 60 otrok. Lahko rečemo, da je izgradnja objekta VVZ velika pridobitev za KS Vevče-Zg. Kašelj, predvsem pa za tiste starše, ki do sedaj niso imeli urejenega varstva otrok v času, ko so bili na delu.

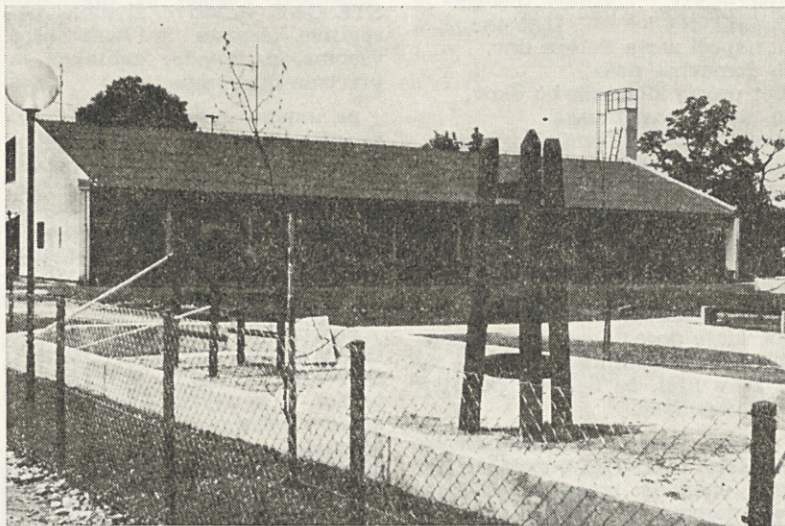
Lokacija objekta je zelo lepa. Če pa k temu dodamo še zelene površine, namenjene malčkom za sprehode in igro, potem lahko rečemo, da bodo naši otroci aktivno in lepo preživljali čas v varstvu. Glede na to, da potrebe že sedaj preraščajo navedeno kapaciteto, je škoda, da je ostalo le pri izgradnji 60 prostih mest. Sicer pa je objekt grajen tako, da se enota lahko ponovi, kar pa pomeni, da se ob dodatno zbranih sredstvih dogradi objekt s kapaciteto za varstvo 120 otrok.

Prav zaradi pridobitve nove enote je bilo delo komisije za sprejem otrok v enote VVZ Vevče neprimerno lažje kot prejšnja leta. Člani komisije, ki so jo sestavljali: delavci VVZ, patronažna služba, predstavniki staršev, delegati KS Vevče-Zg. Kašelj in DO Papirnice Vevče, so v mesecu maju pregledali kar 192 prošenj, od tega pa predlagali za sprejem 125 otrok. Izbor ni bil lahek, pa vendar upamo, da smo ugodili vsem staršem, ki so potrebovali varstvo za svojega otroka. Seve-

da pa ne gre tu samo za varstvo. Mnogo pomembnejše področje, ki ga opravlja VVZ, je prav področje vzgoje, izobraževanja in socializacije otroka, ko otroka včlanimo v neko družbeno skupino, preko katere sprejema tiste kulture (mišljenje, govor, način medsebojnih komunikacij, znanje, čustvovanje, vrednotenje materialnih dobrin in drugo), ki jih sku-

Igrala so izredno zanimiva, da jih bodo najbrž kdaj pa kdaj obiskali tudi vevški gojenci

Nov kašeljki vrtec ima prijetno urejena igrišča

pina predstavlja kot del širšega kulturnega območja. Načrtno vzgojno delo, katerega so deležni otroci v VVZ, pa pospešuje otrokov razvoj in njegove potencialne sposobnosti. Otroci, ki so bili varovani, se neprimerno lažje vključujejo v šolsko delo, kot tisti, ki se ob vstopu v šolo prvič srečajo s kolektivnim delom.

Sicer pa je urejeno otroško varstvo za starše in družbo bogata naložba.

Varstvo otrok zaposlenih staršev v Papirnici Vevče je bilo po zaslugi dobrega sodelovanja med VVZ Vevče in delovno organizacijo vedno dobro urejeno, še posebej tedaj, ko je šlo za reševanje posebno perečih problemov neurejenega varstva. Delavci Papirnice Vevče si takšno sodelovanje želimo tudi v bodoče.

R. J.

Veseljje vrtčevih otrok

25. maj — dan mladosti. Vsi, mladi po letih in po srcu ga hočemo praznovati, vsak po svoje ali po skupnih zamislih.

V naši enoti na Vevčah smo se vse tete domenile in pripravile ta dan veselje za vseh 156 otrok na igrišču ob vrtcu. Igrišče je majhno, a za veselo družino je bilo dovolj prostora. Nekateri otroci so tekmovali v napihovanju balončkov, ki niso pozeleneli, drugi so pihali milne mehurčke in občudovali njihovo raznobarnost. V senci pod topoli so otroci glasno peli in igrali na instrumente, ki so jih izdelovali pred tem kar sami. Pri tekmovalcih z žogo se je zbrala še skupina navijačev; vedno so navijali za skupino, ki je zmagala. Bolj mirni otroci so peli in plesali. Najbolj glasni otroci pa so bežali pred »čarovnico« in se skrivali za igrala na igrišču. Še sonce se je veselilo ob pogledu na vesele, nasmejane otroke, ki so bili tako zelo zaposleni, da še opazili niso posod s sokom, ki so jih čakale na mizi pred kostanjem.

Nekoliko manj so bili veseli stanovalci v okoliških blokih, pa smo jih potolažili, da tako glasni ne bomo vsak dan. Upamo, da so razumeli, da 156 otrok ne more biti tiho, posebno ne, če so veseli.

Ko smo se okrepcali, smo zaplesali ob zvokih harmonike. »Druže Tito, mi ti se kunemo« so peli vsi, najstarejši in najmlajši. Zares, bilo je lepo. Škoda, da se nam ni pridružil še kdo od odraslih, ki nas je opazoval. Bilo je imenitno!

Na igrišču se zadržujemo tudi druge dneve, toda po urniku, ki smo si ga priredile, sta na igrišču največ dve skupini otrok. Štiri skupine otrok pa si morajo poiskati prostor za delo in igro kje drugje. Žal pa je takih prostorov malo, posebno zdaj, ko je povsod visoka trava. Še dobro, da nas ob lepem vremenu sprejmejo tudi v bazen.

In še nekaj: Kadar nas gledate, vseeno kje, pridružite se nam. Veseli bomo vašega sodelovanja; morda vam bomo celo za trenutek pregnali kako mračno misel.

V KS Vevče-Zg. Kašelj je mnogo mladih družin, ki imajo težave z varstvom svojih malčkov. Šestinsedemdeset otrok bo s 1. septembrom 1981 sprejetih v lepe prostore nove enote vrtca Vevče v Zg. Kašlju. Kar precej staršev se bo oddahnilo. Ali bodo pomislili, da je objekt zgrajen s sredstvi II. samoprispevka? Verjetno bodo, saj se bodo ob pogledu na vesele in razigrane otroke nasmejnili tudi mimoidoči, ki ne bodo imeli svojih otrok ali vnukov v vrtcu, svoj dinar pa so vseeno prispevali za njihovo srečo.

Vrtčeve tete

Ali bo dovolj sape, da bo postal mali balonček velik balon? (foto Ciril Zupančič)

Kako lepa muzika pod vodstvom tovarišice Jeko (foto Ciril Zupančič)

Vrtčeve tete in njihovi varovanci (foto Ciril Zupančič)

ZANIMIVO SREČANJE

Slikar samouk — Avgust Babšek

Kako neverjetno si znajo nekateri ljudje polepšati in popestriti jesen življenja! Tovariš Babšek je naš upokojenec; enainosemdeset menjav letnih časov je že preživel, a mu jih kar ni moč prižnati. V vevški papirnici je delal

Tovariš Avgust Babšek kot osemnajstletni borec za severno mejo...

dvaintrideset let — v pleskarski delavnici. Rad je mešal lepe barve in bil je nadarjen za risanje. Tako mu je slikanje postalo priljubljen konjiček, kateremu se je posebej vneto lahko posvetil potem, ko je doslužil pokojninski staž. Preko 50 slik raznih velikosti na lesenitu šteje njegova zbirka, precej pa jih je razdal znanec in krasijo stene kdo ve kje povsod. Tudi rezbariti zna tovariš Gustel. Pravo kmečko dvorišče si je postavil — sicer v miniaturi — v kotu sobe doma. Njegovim ptičem manjka samo glas, pa bi bili skoraj tapravi. Zadnje čase mu pri delu nagaja vid; oči so se utrudile in začele pešati. Toda spomin je popolnoma neskaljen, saj se tovariš Babšek še natančno spominja tistih časov po prvi svetovni vojni — leta 1918, ko je kot osemnajstletni pobič odšel v narodno stražo na Koroško in postal borec za severno mejo. Dodeljen je bil v izvidnico in že prvi dan je doživel težke trenutke, v devetih mesecih pa se jih je zvrstilo nič koliko. Pred nekaj leti je za borbo na severni meji prejel zaslužen odlikovanje, na katero je silno ponosen, lahko bi se reklo, da bolj kot na svoje slikarske stvaritve.

Vida B.

...in danes med svojimi priljubljenimi malarijami

Športna prvenstva Papirnice Vevče

Del naše smučarske ekipe letos na Vršiču (foto Švarc)

Zagar Drago je bil najuspešnejši tekmovalca letošnje smučarske sezone; bil je tudi prvak naše delovne organizacije (foto Švarc)

Zlata, srebrna in bronasta kolajna s prvenstva naše DO v kegljanju (foto Švarc)

Na srečanje v dolini Konjščice pod Urhom so ostali prijetni spomini in želje, da se še večkrat snidemo v veseli družbi (foto Maks)

Komisija za šport in rekreacijo je letošnjo pomlad zaključila uspešno, saj je organizirala več tekmovanj za prvača Papirnice Vevče.

KEGLJANJE

Tekmovanje je potekalo na kegljišču Slovan v Mostah. Sodelovalo je 16 tekmovalcev, ki so metali po 100 lučajev. Med vsemi udeleženci se je najbolje odrezal najstarejši Markelj Tine, ki je podrl 434 kegljev in s tem osvojil 1. mesto, drugi je bil Lepen Drago s 408 keglji, tretji Švarc Miloš (406), 4. Izgoršek Milan (400), 5. Garbajs Ivan (396) in šesti Frankovič Dragan (396).

Najstarejši kegljač na tekmovanju in obenem prvak Papirnice Vevče je bil Tine Markelj (foto Švarc)

STRELJANJE

V počastitev dneva mladosti je bilo 29. maja na avtomatskem strelišču v ŠP Slavija prvenstvo Papirnice Vevče v streljanju z zračno puško (5 + 20).

Rezultati so bili tesni, vrstni red pa izgleda takole:

Ženske:	
1. Dovjak Marjeta	97 krogov
2. Vrečar Dragica	93 krogov
3. Brdar Joži	90 krogov

Organizacijski odbor strelstva v Papirnici Vevče je izvedel tekmovanje v streljanju z zračno puško serijske izdelave, katerega so se udeležili strelci iz vseh TOZD. Tekmovanje je bilo na strelišču SD Bine Grajzer v športnem parku Vevče. Sodelovalo je 15 tek-

Moški	
1. Škrubej Franc	177
2. Lampelj Matija	173
3. Špunt Igor	172
4. Černe Franc	161
5. Zupančič Tone	153
6. Peterca Andrej	149
7. Dečman Bojan	146
8. Zumbergar Ivan	135
9. Balažič Radislav	128
10. Vrečar Franc	110
11. Andrič Srečo	101

Ženske	
1. Dovjak Marjeta	97
2. Vrečar Dragica	93
3. Brdar Joži	90
4. Hrovatin Vesna	84

Ekipno:	
1. TOZD Blagovni promet	473
2. TOZD Tehnični papir	463
3. TOZD Grafični papir	433

Moški:

1. Škrubej Franc	177 krogov
2. Lampelj Matija	173 krogov
3. Špunt Igor	172 krogov

TENIS

Tekmovanje je potekalo v borbenem vzdušju. Škoda je le, da ni bilo vseh prijavljenih igralcev, kajti tenis je rekreativna panoga, ki postaja iz dneva v dan množičnejša.

Rezultati ženske:

1. Hrovatin Vesna
2. Dovjak Marjeta

Moški:

1. Kocjančič Lado
2. Andrič Srečo
3. Mikelj Andrej in Martel Zupan (delitev)

MALI NOGOMET

Na dvodnevem prvenstvu je sodelovalo blizu 50 igralcev iz vseh TOZD, razen iz TOZD Veta. Igrali smo na asfaltni ploščadi pri OŠ Edvard Kardelj v Polju. Sodelovali so sodniki, delegirani s strani sodniške zveze. Ekipe Premaza je bila diskvalificirana zaradi nenastopanja na drugem delu tekmovanja.

Najboljši strelca na turnirju je bil Ajkič Sulejman, član ekipe TOZD Grafični papir.

Končna lestvica:

1. Blagovni promet	3	1	2	0	3:2	4
2. Vzdrževanje	3	1	1	1	3:2	3
3. 5. PS	3	1	1	1	4:4	3
4. Tehnični papir	3	1	0	2	4:6	2
5. Premaz						
— diskvalificiran						

In na koncu še nekaj besed o sami organizaciji vseh tekmovanj; letos prvič se lahko pohvalimo, da je bila na vseh srečanjih vzorna, za kar pa gre zahvala predvsem vodjem tekmovanj v posameznih panogah: Mikelj Andreju v tenisu, Vujevič Milanu v malom nogometu, Škrubej Francu v streljanju, Izgoršek Milanu v kegljanju in Vrščaju Borisu v smučanju.

Naši strelci so se pomerili

movalcev, od tega 11 moških in 4 ženske. Po končanem tekmovanju so bile podeljene medalje prvim trem tekmovalkam in tekmovalcem.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

	krogov
TOZD GP	177
TOZD BP	173
TOZD BP	172
TOZD TP	161
TOZD TP	153
TOZD TP	149
TOZD GP	146
TOZD BP	135
TOZD BP	128
TOZD TP	110
DSSS	101

	krogov
TOZD VETA	97
TOZD BP	93
DSSS	90
TOZD VETA	84

Vsem tekmovalcem se v imenu organizacijskega odbora najlepše zahvaljujem.

France Škrubej

TRIM KOLO

Prve letošnje kolesarske akcije se je udeležilo 24 kolesark in kolesarjev, ki so morali prevoziti 25 km, da so si prislužili kolesarske značke. Proga je potekala po neprometnih cestah v lepem okolju (od Vevč do Pugleda) in v lepem vremenu. Najstarejši udeleženec akcije je bil Arko Sreč, ki pa se ni niti pošteno oznojil, kar je še en dokaz več, da leta niso najpomembnejša. Šoda je le, da se akcije ni udeležilo več ljudi, saj je bila obveščena dobro in pravočasna. Ker to ni zadnji kolesarski izlet, upamo, da nas bo na naslednji taki akciji mnogo več.

VELESALOM NA VRŠIČU

Jubilejnega 30. tradicionalnega tekmovanja v veleslalomu na Vršču, ki je bilo 23. maja v počastitev dneva mladosti, se je letos udeležilo 54 tekmovalcev iz petih OZD (Tiki, Totra, Zito, Saturnus in Papirnica Vevče).

Tekmovanje je bilo kljub pomanjkanju snega odlično organizirano. Po končanem tekmovanju je bila razglasitev rezultatov in priznanj vsem tistim smučarskim delavcem, ki so to tekmovanje pravzaprav ustanovili in vseh 30 let tudi pri njem sodelovali.

Vozili smo dva »teka« in po prvem je kazalo, da bo ekipa Papirnice Vevče dosegla odlične rezultate, vendar smo naredili preveč napak v drugem teku, tako da so končni rezultati nekje v sredini. Najbolje uvrščen »papirničar« je bil Vrščaj Boris, ki je zasedel 7. mesto.

S tem tekmovanjem se je zaključila letošnja smučarska sezona, ki je bila dolga, vendar uspešna, obenem pa smo z mislimi že v naslednji, kajti, če bodo snežne razmere ugodne, bo letos mnogo več smuke na Trebejevem, kjer že urejamo in pripravljamo širše smučišče in druge potrebne zadeve.

Srečo Andrič

Čakam te

Čakam te,
Dolga noč že spi;
upam, da boš prišla;
pišem poln radosti.

Čakam te.
Čakam te globoko v noč;
od daleč zarja že prihaja,
a tebe ni nikjer.

Svetlikajo se okna.
Gledam nebeško svetlobo
in iščem tvoj obraz.

Tema me objema.
Pojem, pojem, da ne bi jokal;
in spet te iščem, čeprav je že dan.

Čakal sem ljubljeno svojo.
Pozabil sem na čas;
in ko je ni bilo,
teško je srce postalo.

Fehim Suljanovič

Pogledam te,
a ti se stran obrneš;
pozdravim te,
a ti mi govoriš v slovo;
opazujem te,
a druge misli v tebi so;
ogovarjam te,
a tvoj odgovor ne dospe do
mojih ust;

jibljem se,
a moje kretnje ti ne povedo
ničesar;
za teboj ostajam,
a ti hitiš naprej;
zaidem,
a ti se ne ozreš;
pomladno jutro je,
a zate le pust zimski večer.

Manca

Iz zgodovine športa

Kakor v stari Grčiji so tudi Rimljani gojili športne vaje iz vojaških in vzgojnih vzrokov. Za časa republike je na Marsovem polju mladina trenirala tek, met, skoke, jahanje, kakor tudi bojevanje s pestmi in z orožjem. Tekmovanja (agon), ki so bila bistveni sestavni del grškega življenja, so bila v Rimu najprej brez vsakega pomena. Izjemo so tvorile konjske dirke z vozmi, ki so jih prirejali v čast različnim bogovom in so segale prav v čase rimskih kraljev. V helenističnih državah nastali poklicni šport, kjer so šolani atleti s svojimi trenerji potovali od mesta do mesta, je v 2. stoletju pr. n. št. našel pot tudi v Rim. Naslanja se na grški primer, so tudi tu prirejali umetnostna in atletska tekmovanja. V posnemanju panhelenističnih iger so cesarji Augustus, Nero in Domitijanci osnovali narodna tekmovanja v konjskih dirkah z vozmi, kakor tudi umetnostna in atletska tekmovanja. Na vsak način so bile večjega pomena »kapitolske igre«, ki jih je organiziral cesar Domitijanci leta 86 po našem štetju. V teh nacionalnih igrah so tekmovali v umetnostni atletiki, kakor tudi v jahanju. Pri teh igrah so slavili vsakih pet let, igre same pa so do 4. stoletja ostale zelo priljubljene. Tekmovanja so večinoma prirejali v cirkuških ustanovah, priložnostno pa so tudi zgradili stadione. Drugače kot gladiatorji so atleti uživali posebno pravno zaščito. Večje igre so bile dostopne samo svobodnim; sužnji se jih niso smeli udeleževati. Od cesarja Hadrijana sem so se poklicni atleti združevali v posebne lastne organizacije.

Od cesarja Avgusta v 2. in 1. stoletju pred našim štetjem, so

olimpijske igre v Grčiji spet došle svoje imele več važnosti. Olimpija je namreč prišla pod protektorat rimskih cesarjev, ki so mesto spet opremili z novimi gradnjami in športnimi prostori in tako je postalo privlačna točka za celoten tedanji civiliziran svet. Odslej so lahko atleti iz vseh del Sredozemlja sodelovali na tekmovanjih. V zmešnjavi prejšnjega časa rimskih cesarjev je splošno usahnula olimpijska ideja. Cesar Teodorus je leta 394 prepovedal vse igre in tako tudi olimpiade. Zadnjo, 293. po vrsti, so slavili leta 393. Omembe vredno je še, da so v Selenkiji pri Antioheji imeli olimpijske igre še leta 520. To mesto si je namreč za časa vladanja cesarja Claudiusa kupilo pravico prirejanja olimpijskih iger od Grkov. Te igre so v starem veku dosegle veliko slavo zaradi luksuznega opremljanja in razrahljanega načina življenja med igrami. Prepovedal jih je vzhodnorimski cesar Justinian.

Najbolj so bili v Rimu navdušeni nad igrami z žogo. Že v Grčiji so bile igre z žogo od Homerjevih časov v navadi. Iz predklasičnih in klasičnih časov so poznane različne igre, ki so jih imeli na različnih igriščih. Igrali so z žogami, ki so bile polnjene s perjem, volno ali lasmi, so pa imeli tudi votle, z zrakov napolnjene svinjske mehurje. Poleg enostavnega metanja žoge sem ter tja, kjer je igralac sedel štoparamo na drugem igralcu, so poznali, današnjemu rugbyju podobno igro, kjer so skušali žogo spraviti z mejne črte čez črto preko nasprotnikove golove linije. Druga grška igra z žogo s pomočjo krivih, sabljih podobnih palic, je bila podobna hokeju in so jo verjetno prevzeli od Perzijcev. Tam tudi domnevamo, da izvira moderna polo igra. Pri tej igri sta poskušali dve nasprotni moštvi na konjih s pomočjo kladivu podobne palice spraviti malo žogo v zaznamovana vrata na nasprotni strani. Ta igra je zahtevala od igralca — jezdeca in konja, dokaj dober trening. Ko so si Arabci podredili veliko perzijsko kraljestvo, so prevzeli tudi to igro in bili nad polom tako navdušeni, da se je igra kmalu razširila po vsem tedanjem islamskem svetu. Polo igro so v 5. stoletju prevzeli tudi zahodni Rimljani. Približno v istem času pa se je razširila tudi proti vzhodu v Indijo, Tibet, Japonsko, Kitajsko in Korejo.

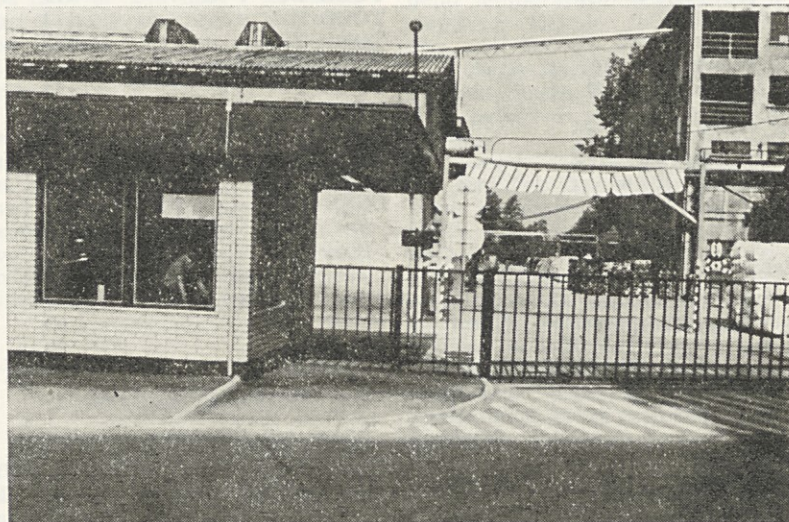
(Se nadaljuje)
S. R.

Mož je rekel ženini prijateljici, ko jo je ta klicala po telefonu: »Moje žene ni doma. Ali naj ji sporočim čenče, katere bi ji radi zaupali?«

Nova vratarnica

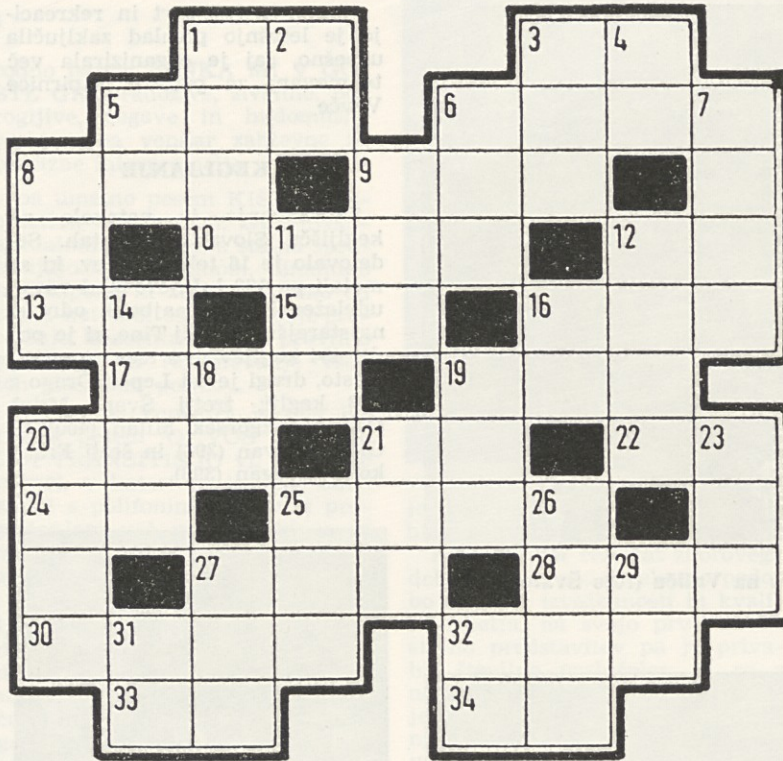
Končno smo za tovarni promet odprli nov prehod z novo vratarnico. Moderna vratarnica — za ceno 1.900.000 din — vključuje prostor za vratarje in čuvaje, za gasilce, aku prostor in prostor prve pomoči. Pričakujemo, da bo osebni prehod odprt tekom junija, ko bomo razsvetlili okolico in montirali kontrolne ure.

Stane J.

V. B.

Križanka 2+2...

Posebnost te križanke je v tem, da morate v vsako polje vpisati dve črki, sicer pa jo rešujete kot katerokoli drugo običajno križanko.

VODORAVNO: 1. velika sibirski reka, ki se izliva v Severno Ledeno morje, 3. poljski pisatelj — realist, s pravim imenom Aleksander Glowacki (Boleslaw, 1847—1912), 5. skupno ime za številne gospodinjske pripomočke, zlasti v kuhinji, 6. bosensko mesto v dolini Sane s tovarno papirne industrije, 8. republika v Južni Afriki z glavnim mestom Zomba, 9. še nedokazano načelo, pravilo, predpostavka, 10. močnata jed iz jajc, sladkorja, maščobe in dodatkov, 12. vrednost blaga in storitev, izražena v denarju, 13. novo madžarsko mesto v Bakonjskem gozdu, 15. turistično mesto na otoku Pelješcu, 16. namišljena razdelitev zemeljske oble na dve polovici, 17. nemški matematik, filozof in svetovni šahovski prvak polnih 27 let (Emanuel), 19. priprava za zravnavanje kupčastih površin, 20. položaj in pooblastila poslanca za zastopanje volilcev, 21. neroden, okoren človek, 22. del Bleda, znan po veslaških tekmovanjih, 24. duhovniki, duhovščina sploh, 25. kraj pri Domžalah s tovarno kartona, 27. križnica, podobna ogrščici, katere seme daje slabše jedilno olje, 28. kozmetično sredstvo za izpiranje kože, tekočina za osvežitev in razkužitev, 30. biblijski prerok, ki je napovedal propad Judovske države, 32. neprozorna, navadno trdna snov z dobro prevodnostjo, metal, 33.

umetniško oblikovana posoda iz keramike, kovine, kamna ali stekla za praktično rabo ali za okras, 34. reka skozi Prijedor.

NAVPIČNO: 1. polizdelek papirne industrije, namenjen za izdelavo finalnih izdelkov, 2. pričakovanje, upanje, tudi žensko ime, 3. dotik z rokami, stisk, aretacija, 4. gošča, sesede, sediment, 5. pravokotno razrezan papir različnega formata, 6. slovnični pojem, prvi del periode, 7. razdalja kake točke od abscisne osi v Descartesovem koordinatnem sistemu, navpična koordinata, 8. bosensko mesto v dolini reke Bosne s tovarno papirne industrije, 9. bukova deska, 11. tiskarska plošča z drobnno mrežo križajočih se linij, sito za izdelavo avtopov, 12. vlaknata snov, zlasti iz lesa, ki se uporablja za proizvodnjo papirja in umetnih vlaken, 14. stroj iz jeklenih in elastičnih valjev za glajenje papirja ali tkanine, 16. drža, stoja, vedenje, narejen obraz, za vnanji učinek preračunan položaj telesa, 18. morska riba močno sploščenega telesa, ki elektrizira svojo žrtev, 19. večji kraj pri Zidanem mostu s tovarno papirja, 20. grmovje ali

drevje z manjšimi krpastimi listi, javorje, 21. vzdevek za izredno suhega človeka, tudi mučilno orodje, 23. najpomembnejši izdelek Papirnice Količevo, 25. besedilo, napisano hkrati z originalom, prepis izvirnika, posnetek izvirne podobe, 26. meso in koža domače vprežne živali, 27. vozarna, klonica, lopa, zlasti za tramvaje ali trolejbusy, 29. domače žensko ime, tudi ime črnske pevke Turner, 31. ubožstvo, pomanjkanje, siromak, slabič, strahopetec, 32. kmečko orodje z dolgim rezilom in dolgim ročajem za pospravljanje trave.

I. S.

Rešitve križanke pošljite do 10. avgusta — tokrat bo časa malo več za reševanje, torej bomo malo dopustniški — v oddelek za informiranje. Izžrebali bomo pet pravilno rešenih križank in reševalce nagradili s po 60 din. Srečno!

Rešitev povezanih magičnih likov

Levi magični lik: 1. prevara, 2. jelenče, 3. Vevče, 4. tančina, 5. trčenja.

Desni magični lik: 1. proporc, 2. kopalec, 3. papir, 4. politik, 5. prireja.

Med likoma: a) plodnost, b) preča, c) kopje, d) poletje, e) ponva, f) Pekre, g) cukanje.

Na označenih poljih: LEPENKA.

Na uredništvo smo sprejeli 18 rešitev, seveda so bile med njimi tudi nepravilne. Po 60 din prejmejo izžrebanci:

1. Kurent Leon
2. Šubelj Marija
3. Volf Mila
4. Kogej Cirila
5. Talič Kati.

Rešitev anagrama: STROJE-VODJA

Izmed štirinajstih reševalcev prejmejo po 25 din:

1. Slatenšek Zora
2. Zidar Cenka
3. Kokalj Bogo
4. Šubelj Marija
5. Kogej Cirila.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

ZA MESEC MAJ

Prišli:

Zivković Vukoslav — II. pom. preč. rezal. stroja
Rejec Alojz — obratni ključavničar
Tovilović Zdravko — I. pom. delavnega stroja
Bačanin Miloje — paznik pap. stroja
Šubelj Matej — zidar I
Bainović Javorika — snažilka
Kovačević Milka — prebiralka — števka

Ošli:

Skerbinek Danilo — vodja energetskega odd.
Knežević Zdravko — vodja zav. stroja zvrtkov
Lujanov Vojislav — pom. vodje preč. rezal. stroja
Hajdarević Husein — previjalec papirja
Trivunović Slavko — pom. zavijača papirja
Osmanagić Muhamed — čistilec notranjih obratov
Planinc Odon — pospravljalac izmeta
Šubelj Ana — prebiralka — števka
Rep Karel — pom. vodje gladilnega stroja
Knjeginjić Marko — pom. vodje vzdolž. rezal. stroja
Vidmar Albina — vzorčarka I. — upokojena
Jukić Senad — pom. zavijača papirja

Jasić Osman — traktorist
Bainović Radoš — zavijač papirja

Poročila se je:

Ivković Vesna s Hrovatin Sašom
CESTITAMO!

Rodili so se:

Nezirović Sulju sin Mirzet
Savić Nenadu hči Božena
CESTITAMO!

NAŠE DELO

Glasilo delovne organizacije Papirnice Vevče — Izdaja ga delavski svet — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Vlada Bartol — Uredniški odbor: Danilo Skerbinek, Ignac Zajec, Jože Marolt, Franc Fras, Silvo Razdevšek, Ivo Bogovič, Andrej Grad — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiskarska Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov